

Miloš Krejza
SV. TEREZIE Z LISIEUX

BOHUSLAV RUPP V PRAZE

M i l o š K r e j z a

SV. TEREZIE Z LISIEUX

Život, myšlenky, meditace

Hluboká a vroucí úcta českého národa k lisieuxské sv. Terezii od Ježíška byla již mnohokrátě osvědčena. Její svéživotopis, „Dějiny duše“, patří k základním dílům českého náboženského života. Smyslem této knížky pak je úctu k svaté karmelitce dále rozšířit a jejím duchovním odkazem, vybraným z Dějin duše, dokumentárních Posledních slov, jejích listů a modliteb, působit na prohloubení náboženského vzdělání vůbec. Myšlenky sv. Terezie představují jednu z nejkrásnějších ukázek karmelitské zbožnosti a poskytují zdroj k hlubokým meditacím. Sv. Terezička zjevila světu tajemství svého života jako veliký program bezvýhradné křesťanské lásky, bez níž není skutečného života. Cestou lásky byl její celý život, který je touto knížkou dokumentován.

Brož. 39 Kčs, váz. 61 Kčs

NAKLADATEL BOHUSLAV RUPP

PRAHA II, JINDŘÍŠSKÁ UL 23

Sv. Terezie z Lisieux

MILOŠ KREJZA

*Sv. Terezie
z Lisieux*

Život, myšlenky, meditace

Bohuslav Rupp

P r a h a 1 9 4 7

**Nihil obstat. P. Marianus Schaller OSB, censor.
Imprimatur. Prael. Dr. Theophilus Opatrný, vic.
generalis. Pragae, die 29. Augusti 1947. N. 11595.**

Na paměť

50. výročí smrti

svaté Terezie

.

z Lisieux

1897 - 1947

Život sv. Terezie

Svět, který je tak hluchý k volání věčnosti a slepý k znamením života nadpřirozeného, neshledává na sv. Terezii Ježíškově ničeho podivuhodného. Není na ní toho, co by se líbilo dnešnímu světu, který, ztrativ přirozenou představu o tom, co je to býti křesťanem, očekává od svatých jakýsi démonismus, jenž především vzrušuje otupělé smysly a naplňuje fantasií představami bizárnosti a produkty šílenství. Představa svatých, pokud ještě existuje v myslích nevěřícího světa, od Boha oddáleného, splynula v nejlepším případě s literární představou římských círků, jež prosluly svými Nerony a Decii, gladiátory a hekatombami křesťanských mučedníků pro víru Kristovu. Snad je vzruší mučednictví sv. Polykarpa, jemuž plameny hořící hranice se vyhýbaly, snad na jejich smysly zapůsobí strašlivá smrt něžné otrokyně Blandiny z družiny

svatých mučedníků lyonských, nebo blažené umírání jiné svaté mučednice, Kartagiňanky Perpetuy, kterou odtrhli od dítěte sotva narozeného a předhodili rozdivočelé zvěři v cirku; pro jiné snad bude instituce svatých zachráněna svatým mučedníkem Vavřincem a jeho roštem, na němž tento jáhen papeže mučedníka Sixta došel koruny slávy věčné; nebo snad zapůsobí příběh biskupa Fructuosa a jeho druhů, snad mučednictví Montanovo a Luciovo a jejich druhů, snad blažená smrt Ede-siova, Maximova, Euplova nebo Basilidova a oněch nesčíslných jiných mučedníků prvokřesťanských, jejichž slavná dramata zaznamenávají Skutky mučednické. Ale těmto lidem, kteří dovedou sportovně oceniti ony smečky lvů a vlků, které Římané, umělci krvavých divadel, shromažďovali do svých arén z černé Numidie nebo z hor albánských, nebu-

de imponovati křehká bytost lisieuxské karmelitky, stavší se slavnou kořistí Nebeského Orla za okolností nikterak mimořádných, nýbrž v hlubokém tichu mlčících sester karmelitek a v úkrytu maličké cely, jakou znají právě jen kláštery karmelitské.

Ani zbožná zanícenost oněch velkých hagiografů, kteří s planoucím srdcem a s pohnutím a spolu s velikou učeností milují více ony mohutné postavy Církve vítězné, takového tkalce stanových pláten, úhlavního pronásledovatele křesťanů Šavla a pak knížete apoštolského a mučedníka pro Krista — sv. Pavla, Afrikána Augustina, Řehoře, Antonína, Benedikta, Bernarda, Alberta, Tomáše, Ignáce, Františka Umbrijského nebo Františka Xavera, obě Kateřiny, onu filosofku a onu političku ze Sieny, nenalézají dosti dramatických a zápasnických rysů

na postavě normandské dívky, která ještě se ani nevyzuvší z dívčích střevíčků už vklouzla do bran Karmelu, aby zmizela světu, zdánlivě navždy. Bílá řádová mantila, která tak oslňuje některé duše, a krásný nebeský zjev tváře Tereziiny, jenž tak nadchl nejednoho umělce, ano, to je hodně působivé, ale pro tyto spisovatele je to málo.

A tak do dosavadních životopisů sv. Terezie vnikl jakýsi infantilismus, lisieuxská karmelitka měla sdíleti onen strašný osud, kterým někteří životopisci svatých postihli onoho heroického jinocha — sv. Aloise. Co utkvělo v duši oněch nadšených spisovatelů nejvíce, byl půvabný obraz, který vytvořila sama představivost Tereziina — déšť růží. Světice sypající růže! Jak to je básnicky působivé! Ale běda, jestliže v nich utone světice sama! A tak ony literární napodobeniny života sv. Terezie, po-

stiženy tragickým omylem, neviděly krásu Tereziiných růží v jejich absolutnosti, v jejich mystické pravdivosti a čarovnosti, nýbrž stále a stále věncily štíhlou bytost Tereziinu mdle páchnoucími, voskovými květinami, beroucími dech každému, kdo se k Terezii blížil, aby padl před ní na kolena v němém úžasu nad majestátem léto karmelitské nevěsty, v níž se Nebeskému Ženichu tolik zalíbilo.

Mnohým jako by se ztrácela ve slínu velké Terezie Avilské, mystičky a básnířky ideálů karmelitských, zakladatelky a reformátorky, která si již po věky podmaňuje nejen srdce a intuici hagiografů, ale spolu se sv. Janem z Kříže vyznačuje celou jednu epochu křesťanských dějin. Lisieuxská Terezie jako by byla zakryta slávou Avilanky, jejíž extase a vidění jsou zdánlivě tak odlišné od tichého plamene, který spaloval Terezii Ježíškovu.

A přece nejde o nic jiného než o omyl a jen zdánlivost, které vyplynuly z malého studia života Tereziina a z neporozumění pro základní prvky, z nichž se skládá svatá a zázračná mise lisieuxské Květiny.

Moderní věda, která s posměchem odmítá zázraky, se pokusila odkázati mystické a extatické stavy sv. Terezie Avilské do oblasti hysterie, způsobené potlačením komplexu sexuálního. Hodil se jí pro to psychoanalytik Freud, jenž svým učením o člověku jako nemravném polymorfu měl zachrániti existenci protikřesťanského vědeckého tažení. Ale jak hanebně musel tento Freud ztroskotati na případě sv. Terezie Ježíškovy! Zde nebylo oněch extasí, které tak popuzují svět poddaný ďáblu, ani oněch mystických vytržení, jež jsou slávou Terezie Avilské a jiných svatých poutníků na Horu

Karmel. Sv. Terezie Ježíšková s úsměvem odmítá každé takové podezření. Její cesta za Kristem a její sjednocování se s Kristem v mysteriu Lásky byly skoro úplně bez extatických znaků. Její úsměv, její lidské trpitelství, její realistické oprošťování se od každé mimořádnosti, její naprosto dětská důvěřivost staví Freudovu vědu vzhůru nohama.

Více než jindy je patrné, že svatost svou podstatou tkví jinde než ve stavech extatických a mystických, či lépe řečeno, že tyto stavy nejsou jedinými a výhradními znaky, odlišujícími svaté od ostatního světa. Terezie sama, mluvíc často o světících a světicích, vyjádřila nepřímou také smysl svatosti a řekněme i své theologie, jež vyzařuje jak z její literární tvorby, tak z celého života. „Svatost nespočívá v těch nebo oněch zbožných úkonech,“ praví v jednom ze svých posledních výroků krátce

před smrtí. „Záleží v jisté dispozici myslí, že totiž člověk spočívá v náručí Božím.“ Hle, zde je ta záhada, která pokouší už po staletí všechny, kdož usilují činiti nástrahy velikosti Církve vítězné. Zde je společný jmenovatel, který svádí v jedno ony podivuhodné barvy, jimiž na př. Rubens nebo Greco vylíčili smrt křesťanských prvomučedníků, a ono všední umírání na př. svatého žebráka Alexia nebo jiného žebráka Josefa Benedikta Labrea nebo tiché dohasínání karmelitky Terezie. Mučednictví srdce není o nic méně heroické než mučednictví, kterého se dostalo křesťanským obětem v římských amfiteátrech. Terezie mluví o různých druzích a různých stupních svatosti. Svůj život nazvala „malou cestou“. V náručí Božím chtěla spočinouti jako dítě, pochopivši správně ono velké tajemství, s nímž se Církev od dob Kristových obrací

na svět, stavějíc proti všem obrovským silám, jimiž svět vládne, nevinost dítěte. Ne, Tereziino umírání (a celý její kratičký život se vlastně dál jen ve stínu blížící se smrti) nebylo umíráním tuberkulosní dívky, nýbrž heroickým spalováním se v ohni nebeského Zháře, který tak rozkošně usmrcuje. Terezie se těmto plamenům vzdala bez výhrad. Tajemstvím, kterým si jako mečem otevřela cestu do Kristovy družiny, byla láska — bezmezná láska — naprosté oddání se vůli Kristově. Ve chvílích, kdy až k bláznovství trpí, je ovládána Božskou jistotou, že sama nechce nic a že dává všechno, tak, jak se Ježíši líbí. A trpí-li tolik, že se zdá, že již musí dojít na konec svých lidských sil a přetrhnouti ono tenké pouto, jímž je přivazována k životu ve světě, pláče v obavách, zda trpí dosti, zda ji Ježíš neklame a neodpírá jí další bolesti.

Terezie se často nazývá dítětem, míčkem v rukách Ježíšových, o své pouti za nebeským Ženichem mluví jako o malé cestě. Ale to nesmí nikoho mýlit. Těch falešných květin bylo na její hrob nasypáno již dosti. Ne, Terezie není ničím jiným než mladší sestrou sv. Johanky z Arku. I ona je vyprahlá stejným heroismem, i ona vzrušeně mluví o touze po boji, po mučednictví; po způsobu Israelitů, stavějících nové hradby jerusalemské, touží třímati v jedné ruce meč, budujíc znovu hradby Kristova království, tak porušeného více jak celým jedním stoletím největších heresí. Sienská Kateřina takřka násilím odvedla papeže z Avignonu zpět do Říma. Terezie nehoří méně. Její ruka je slabá, zdánlivě; i její srdce je slabé, a přece vytrhuje svět z jeho lethargie a násilím jej vrací na cestu Kristovu. Nuže, konec s líbeznou karmelitkou! Terezie

není jen světící ověncenou růžemi, nýbrž je též světící s mečem, jako jí byla její francouzská sestra, Panna Orleánská. Její meč byl sice jiného druhu, meč utrpení a lásky, ale stejně meč heroiny, jež čeká na svého malíře a sochaře.

Pia XI. jeden ze sochařů zpodobnil více jako knížete, než jako papeže. Měkké rysy Piova obličejě a kněžský žár jeho očí ztvrdly v chladném mramoru ve výraz klasického Římana, potomka císařů, imperátora; papežská tiara se proměnila spíše v přilbu s drahokamy a kněžské roucho zkamenělo v ocelové krzno. Ano, Pius XI. nebyl slabým papežem, jak dobře ukázal světu. Byl to vášnivý bojovník na trůně Petrově, jenž neváhal nad symbolikou svých klíčů. A tento Pius, jenž ozdobil svůj pontifikát družinou jedněch z nejkrásnějších světců, učinil lisieuxskou karmelitku hvězdou svého pon-

*tifikátu. Strhl k sobě ne křehkou ře-
holnici, ale novou Johanku, do jejíž
ochrany poručil Církev a celý svět
ve svaté předtuše oněch strašlivých
událostí, které zachvátily svět o něco
málo více než jedno krátké deseti-
letí po Tereziině svatořečení.*

*Jsou-li pečlivými spisovateli životů
svatých se zájmem shledávána zvlášť-
ní znamení, která by jako hvězda
betlemská oznamovala narození no-
vého světce nebo světice, pak tato
viditelná znamení budou chyběti při
narození Tereziině. Tato světice, je-
jíž život postrádá jakýchkoliv ú-
chvatných gest, vstupuje na svět rov-
něž tiše, nenápadně — jako misio-
nář, jenž poslán kamsi do Polynésie
mezi pohany, jednoho dne náhle ne-
nápadně přistane u břehů svého
ostrova a prodíraje se pralesem, jde,
hledaje, kde by našel duše, ochotné
vyslechnouti svaté poselství Kristovo.
Narodila se 2. ledna r. 1873 v nor-*

mandském městě Alençonu jako deváté dítě a jako sedmá dcera Ludvíka Josefa Stanislava Martina a Marie Zeligie Martinové. Narodila se do rodiny, která byla už při narození Tereziině hodna toho, aby v ní svatá karmelitka začala svou „malou cestu“ za Kristem. Bude se zdáti přímo neuvěřitelné, že ve století, které na každém kroku zrazovalo ideály křesťanského života, našla v normandském městě pokojné místo rodina, jež se obklopila tolika ctnostmi. Hle, vizme křesťanskou genealogii Tereziinu! Otec Tereziin jako mladý muž toužil vstoupiti do řehole sv. Bernarda. Jen nedostatek vyššího vzdělání, nutného ke studiu bohosloví, mu zabránil, aby se nestal knězem. Ale jeho srdce si vždy podrželo onu kněžskou touhu, se kterou kdysi mladý Stanislav Martin stoupal ke branám alpského kláštera, aby prosil za přijetí do rodiny

řeholníků svatobernardských. Bůh usoudil jinak a určil Stanislavu Martinovi cestu jinou. Byly to jiné Alpy, jiné výšiny, na nichž se měl naplniti život otce Martina do té míry, že nechybí hlasy, které Stanislava Martina nazývají svatým. Matka Tereziina, Marie Zelig Guérinová, toužila přijmouti závoj řeholnic řádu Navštívení Panny Marie. Ale i zde vůle Boží byla jiná. Usoudila, aby této zvláštní milosti se v hojné míře dostalo ne jí, ale jejím dětem.

Terezie byla nejmladším dítětem Martinových a tak viděla, jak jedna její sestra za druhou, přitahovány nezadržitelným voláním Kristovým, vstupují do řeholních klauzur. Karmel je tajemným osudem této rodiny. Nejprve jde Marie Pavlína, která vstupuje ke karmelitkám v Lisieux, kam se rodina po smrti paní Martinové přestěhovala z Alençonu. Ona to také je, která se po-

zději jako Matka Anežka od Ježíše stane převorkou Tereziinou. Pak k lisieuxským karmelitkám odchází Marie Leonie, o něco později Marie Ludvíka a na konec po Terezii přijímá řeholní šat i sestra, která byla Terezii nejbližší, Marie Celina. Jaká to úrodnost křesťanského života, jaký důkaz pro nevyzpytatelnost cest Božích! Žádné Alpy se ještě nedotkly výšin nebeských, Alpy Stanislava Martina se jich zmocňovaly hned pěti odvážnými vrcholy, z nich hora Tereziina byla nejpůsobivější, skutečnou horou Karmel, jejímiž pěvci se stali oba velcí světci karmelitského řádu, sv. Terezie Avilská a sv. Jan z Kříže.

Život svatých je nemyslitelný bez nadpřirozeného prvku, bez milosti Boží. A je právě věcí Boží, jakým způsobem a kdy Duch svatý, jenž si vane kde chce, se zmocňuje své kořisti. A patří opět k charakteristice

sv. Terezie, jejímž znakem je naprostá nedramatická nemimořádnost, že se zde Duch svatý nevrhá na svou oběť střemhlav a náhle a nečekaně, jako tomu bylo třeba v případě Pavlově, nebo způsobem hluboké intelektuální konverse, jako tomu bylo u numidského sv. Augustina, nebo prostředkem nemoci jako u sv. Františka Umbrijského nebo zakladatele milice Kristovy, svatého Ignáce z Loyoly. Jako lehounká síť rybářská obestírá plán Boží sv. Terezií již jako dítě a Duch svatý naplňuje její dětství zvláštní ochranou, v níž není mezery, kterou by bylo možno porušiti tu, jež se podobně jako Sieňanka Kateřina obětuje Kristovi, přijímajíc na sebe v plném rozsahu tajemství jeho bolesti a mystérium jeho prolité krve. Učitelky Tereziiny, byť to byly i pečlivé řeholnice, které dovedou rozuměti tajemným rysům svých schovanek, ne-

shledávaly na Terezii zvláštních psychologických stavů. Terezie byla tichá, když bylo nařízeno mlčeti, veselá a plná smíchu a přátelské družnosti, když dívky vyšly k hrám. A její častější pláč nezdál se býti ničím více než snad jen steskem dcery horoucně toužící po lásce a blízkosti otcově, když srdce matčino jí bylo příliš brzy vzato. A přece... Onen kněz, který, mluvě o Terezii Martinové, charakterisoval svou začku jako květinu, jež, byť skryta pod listím, vyzařuje podivuhodně svou existenci, netušil, že zde mimoděk odhalil velké tajemství Tereziina života a nadpřirozeného poslání. Neboť již v dětství té, která je dnes uctívána jako světice dětství, jež je Terezii od Dítěte Ježíše, se počíná ona „skrytá cesta“ Tereziina a její theologie, kterou nazveme výstupem na horu Dětství.

Ve výkladu sv. Terezie nemůže býti

bludů, jako není podstatou dětství blud. Vědomě a plně prožívajíc Krista, nezastíňována hříchem, již jako sedmileté dítě ustavičně opakuje: „Pane Ježíši, miluji Tě a navždy se Ti odevzdávám!“ Není pak do budoucna mnoho změn v těchto horoucích vzlycích Tereziina dětského srdce, než snad v tom, že v pozdějších letech, až se Terezie přiková pevným poutem k tajemství Karmelu, bude stále hojněji krvácti, aby pak na konec jako srdce velké matky Terezie, probodeno Ježíšovým oštěpem lásky, ztichlo ve svém tělesném tlukotu, počínajíc život věčný.

V patnácti letech zatoužila Terezie vstoupiti ke karmelitkám. To už fortnou lisieuxského karmelitského kláštera prošly další dvě sestry Tereziiny. Po Pavlíně to je Marie Ludvika a Leonie, která později, postrádajíc pevného zdraví, jehož je třeba

k rytířské službě u karmelitek, vstoupila do řehole sester Navštívení Panny Marie. Otec Martin má ztratiti svou nejmladší dceru, „princezničku“ Terezii. Přijímá tichou prosbu svého dítěte jako navštívení Boží a jako pokyn. Nepochybuje o tom, že zde u jeho malé Terezie nejde o nějaké dívčí poblouznění nebo romantické hnutí. Příliš dobře zná vnitřní život Tereziin a proto ani chvíli neváhá a nesnaží se brániti hlasu Božímu, který se stal k duši jeho Terezie. Biskup odmítl dáti svolení, aby mladičká Terezie směla přijmouti závoj karmelitek. Terezie tedy putuje do Říma a puzena svou velikou láskou k Ježíši, nedbá zvyklostí a poruší slavnostní ceremoniel a vrhá se k nohám papeže a přednáší svou prosbu. Všichni kolem ustrnou. Tak jako ustrnuli pět století před tím kardinálové a preláti v Avignonu, když dívka Kateřina

předstoupila před papeže a vyzvala jej k návratu do Říma přes protesty politiků, kondotiérů i králů. Co učiní Lev? „Svatý Otče, když vy řeknete, nikdo mně nebude brániti.“ Terezie ví, kdo je papež. Ale papež Lev ponechává opět na vůli Duchu svatému, aby si zvolil sám dobu, kdy bude čas, aby tato nebojácná Francouzka se stala slávou družiny Ježíšovy. „Buď klidno, mé dítě. Vstoupíš, až Pán Bůh bude chtíti.“ To se stane o půl roku později. Cesta Tereziina je nezadržitelná, její láska je nedočkavá, je výrazem křesťáka, jenž se probojovává do ohrazeného města Jerusalema, jímž je pro Terezii lisieuxský Karmel. Dne 9. dubna r. 1888, sotva překročila práh patnácti let svého věku, opustila svůj dosavadní domov. Přivínila se k srdci Ježíšovu, nedbajíc krás světa, jeho mnohotvárnosti, barev a tónů. Viděla Paříž, Řím, bis-

kupy, papeže, ale zvolila samotu, kde bude jen se svým nebeským Ženichem, sladkým Ježíšem, jsouc i v tom podobna sienské Kateřině. Již nikdy nevyjde z bran kláštera. S otcem se setká ještě jedenkrát. 10. ledna r. 1889 ji, zahalenu v závoj nevěsty, odvede před oltář, aby ji navždy odevzdal službě Boží. Karmelitky lisieuxské podnes chovají jako milé památky na sestru Terezii její hrubé kající roucho a její dřevěné sandály, které tehdy oblékla na znamení nerozlučitelného spojení s Ježíšem.

Brána se za ní prudce zavřela. Svět tehdy nezůstal ani na zlomek vteřiny stát, ačkoliv se započalo dějství, jež o několik let později nabude již na takové síle, že z lisieuxského kláštera bude možno začít s novou revolucí duchovní. Život se tehdy nezastavil proto, že nějaká Terezie Martinová se toho dne na-

vždy zaslíbila Ježíši. Šedé zdi kláštera, objímané na svých bocích trnitými růžemi a chladivým břečťanem, byly dále zamlklé jako v letech před tím. Trnový pás ticha obepjal i úbělovou postavu Tereziinu, která ani ne po půl století stane jako mimořádný apoštol Kristovy lásky na oltářích celého křesťanského světa, obdivována pro svou obojí krásu. Misie Tereziina se počala. Od počátku své služby na Karmelu u nohou Kristových a v hlubokém tichu mlčení připadá si Terezie příliš velkou a proto touží umenšovati se, býti stále menší a menší, až by se stala dítětem, až by ztratila pýchu, jež se rodí z pocitu dospělosti. Nabyvši určitého všeobecného hlubšího vzdělání, netouží po nějaké další knižní moudrosti. Jí postačuje Písmo a životy svatých. V Písmu poznává řadu předpisů, jak se lze dostat ke Kristu. Z mnohých si zvolí

ten, v němž Kristus praví: „Amen, pravím vám. Neobráte-li se a nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského. Kdo se tedy poníží jako pachole toto, ten jest větším v království nebeském.“ A bylo určeno, aby to byla Terezie, která dá těmto slovům správný výklad a naučí theology a jiné učené vykladače slov Kristových, aby správně pochopili hloubku toho, co bylo řečeno o významu Dětství. Terezie svým životem také položila otázku, na kolik lze Krista dokonale milovati bez přijetí tohoto Dětství a na kolik dokonalost lásky závisí na rozumu a velké učenosti. Pátře na velikost Tereziinu a dobře obzíraje veliké poselství, které Duch svatý skrze tuto dívku světu zvěstoval, Pius X. pak právem řekne: „Jedinou mou ctižádostí je, abych se stal malým dítětem v ruce Boží,“ a jeho nástupce Benedikt XV.

může slavnostně prohlásiti, že „tajemství svatosti lze nalézt na cestě duchovního dětství“.

Ač se to zdá protismyslným principem askese, jež patří ke znakům svatosti, u sv. Terezie byla radost. Tereziin úsměv je příslovečný. Svědci o ní často prohlašovali, jak se dívka Terezie, novicka i profeska, ráda smála, jak milovala radost, nebránila se žertu a sama vybízela k veselí. Její představené někdy přímo těžce snášejí, když Terezie, již je na čas svěřen i úřad novicmistryně, dopouští mezi novickami hodně smíchu, veselí nebo her. Terezie se stále šťastně usmívá, i tehdy, když se její ústa křiví bolestí a rty zabarveny vytrysklou krví praskají. Ale Kristus — Láska je oheň a kdo jej chce přijímati celého, musí se vrhnouti přímo doprostřed plamenů, aby v nich shořel. Milovati tak, trpěti tak, že člověk pozbude

vědomí sama sebe, nechtíti docela nic mimo Krista a dávatí všechno Kristu — to je ideálem Tereziiným a to naplní její celý další život a stane se základem bezvýhradné, absolutní lásky k bližnímu a trpícímu lidstvu. Terezie neusiluje různými způsoby asketického života o dosažení dokonalosti. Chce dosáhnouti jediného: naučiti se dokonale milovati Ježíše, o ostatní se nechce starat. Její jedinou starostí je, zda se Ježíš ukáže k ní na tolik milostivým, aby jí poskytl tolik a takové síly, které by zdokonalily její lásku v takovou, jež by se mu líbila.

V r. 1890 skončila doba Tereziina noviciátu. Ale toto datum nemá už žádného zvláštního významu pro Tereziinu svatost. Svě sliby již vykonala dávno, a kdyby byla již tehdy zemřela, nepochybuji, že nic by se už nebylo změnilo na její cestě na naše oltáře. Sedm let, které ji ještě

dělí od pozemské smrti, je už jen sedm let ve světle svatosti. Terezie koná pilně a trpělivě všechny své povinnosti. Jsou jí ukládány i ty nejhrubší práce, ale Terezie ani jednou nezaváhá. Její duše sílí, jak se zkracuje její vzdálenost od Krista. Je jí sedmnáct let, hle, dívka dospívá. Ale dospívá i karmelitka! Je jí osmnáct, devatenáct, dvacet — je to stále dívka, ale jaká to jsou léta! Sličnost tělesná, kterou Terezie vždy vynikala až do své smrti, je doplňována sličností duchovní. A nikterak nevadí, že zatím křehké tělo uvnitř je poznenáhlu spalováno. Čteme-li dobře její Dějiny duše, poznáváme, jak se počala přímo vášnivě radovati, když po prvé pocítila, že meč smrtelné choroby se dotkl jejího těla. Od té chvíle má své veliké tajemství, připadá si jako spiklenec s Kristem, neboť poznává, že se Ježíši v její lásce zalíbilo a že se

blíží už nezadržitelně chvíle, kdy ji On přivine těsně ke svému božskému srdci a kdy nastane její nový život, který nebude moci býti ničím jiným než životem lásky, jejíž užitek bude se snášeti jako déšť růží na trpící zemi. V posledních letech jejího života, v tom úžasném finale životním se její duch naplní i mocí předvídati budoucnost a Terezie přesně určí své příští úkoly. Teprve blízko před smrtí prozradí, jak dlouho a přímo nadlidsky trpěla a jak dlouho již očekává nebeského Zloděje, jenž ji jako malý hrozníček uloupne z kmene života a z tohoto světa.

Bylo to v den památky smrtelného utrpení našeho Pána Ježíše Krista, na Velký pátek r. 1869, kdy se u sv. Terezie dostavilo první chrlení krve. Terezii to je jasným pokynem a cítí se nekonečně šťastna. Obrácena sama do sebe, zvyšuje horlivost roz-

jímání o posledních věcech člověka. Na přání svých představených píše svůj životopis - Dějiny duše, v němž slovy nehledanými, prostými, plnými pokory a poslušnosti vypisuje tajemství svého povolání a ukládá obrovité bohatství duchovní a myšlenkové, inspirované z horoucího patření na Ježíše. Její choroba na čas ještě probíhá skrytě, takže se Terezie chvěje, aby se neuzdravila; později nemoc ji připoutává opět na lože a Terezie, která tolik milovala přírodu s jejími květy a stromy a zpívajícími ptáky a pestrými motýly, vysoké nebe, zářící slunce a jiskřivé hvězdy — jen úzce pootevřenými dveřmi zachycuje ubíhání posledních měsíců svého života. Její život je nyní rozdělen v rozjímání a rozhovory s jejími řeholními sestrami, které si teď pamatují každé hořící slovo Tereziino a které nyní jako by náhle pochopily, k če-

mu byla sestra Terezie od Dítěte Ježíše Duchem svatým vyvolena. A poslední akordy Tereziiny životní symfonie jsou toho druhu, jako byly poslední dny sv. Františka nebo sv. Kateřiny. Ztrácejíc život pozemský, je již nyní naplňována odleskem a září života budoucího. Bolesti svírají ostrými bodci její tělo, ale duše se vzpíná v horečné touze do výše k tomu, jenž nyní přichází. Jaký to obraz křesťanského Promethea! U-loupivši tajemství svatosti, je přikována k bolestnému lůžku, a Ježíš — jako onen prometheovský orel vždy znovu a znovu se snáší na svou sladkou kořist a drásá z ní projevy heroické lásky.

Pak přišly poslední dny měsíce září r. 1897. Terezie leží bezmocně na slamníku v cele umírajících. Umírá, jako umírají všechny karmelitky. Obklopena svými rodnými i řeholními sestrami, očekává poslední vte-

řiny života, svírána obavami, aby Ježíš v poslední chvíli ještě nezrušil nad ní svůj soud a neporučil jí dále žíti. Lapidarita básníků ani vynalévatost životopisců nemohou vylicíti vznešenost Tereziina umírání. Mizí z života s úsměvem na rtech, obestřena milostí nebeskou. A jako by Ježíšem naposledy dotazována, zda ho miluje — umírá s tichým výkřikem plným náruživosti. „Ó... miluji ho... Můj Bože, já... tě... miluji...“ A svědectví jejich spolusester dodává: „To byla její poslední slova. Sotva je pronesla, klesla zpět a sklonila hlavu napravo, jako činily panny mučednice, sklánějíce se samy pod ostří meče. Bylať obětí božské Lásky, čekajíc na plamenný šíp z rukou božského Lučištníka, jenž jí měl přinést smrt.“ Tak zemřela 30. září 1897 Marie Františka Terezie Martinová, sestra Terezie od Dítka Ježíše a sv. Tváře.

A opět šel svět dál a nezastavil se ani na zlomek vteřiny. A přece tehdy zemřela ta, která byla světu dána jako archimedovský bod, ze kterého lze pohnouti dějinami. Zemřela nepatrná karmelitka, kterou veliký papež Pius XI. nazve „Hlasem Božím“ a učiní „hvězdou“ svého pontifikátu. Sotva uplynulo čtvrt století a jeden rok od smrti Tereziiny, je prohlášena Piem XI. dne 29. dubna 1923 za blahoslavenou a 17. května 1925 tímž papežem za svatou. Svědkové obou slavností zaznamenali oba akty jako události nebývalé okázalosti. Sledován celým křesťanským světem, uprostřed desetitisíců věřících a obklopen více jak stem kardinálů, biskupů a opatů, prohlásil papež slavnostně: „Ke cti svaté a nedělitelné Trojice, pro povznesení katolické Církve a pro vzrůst křesťanského náboženství, z moci Pána Našeho Ježíše Krista, blahoslavených

apoštolů Petra a Pavla a z moci Naší, po zralé úvaze a po opětovaném vzývání pomoci Boží, podle názoru Našich ctihodných bratří kardinálů svaté Církve římské, patriarchů, arcibiskupů a biskupů přítomných v Městě, rozhodujeme a stanovíme, že má být pokládána za svatou a zapsána do seznamu svatých blahoslavená Terezie Ježíškova, a určujeme, aby každého roku v den jejich narozenin, totiž dne 30. září, byla v celé Církvi zbožně uctívána jako panna — ne mučednice. Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“

Navždy, až do smrti zůstane Pius XI. věren sv. Terezičce, ačkoliv je to on, který za svého pontifikátu provede svatořečení ještě sv. Petra Kániše, sv. Marie Magdaleny Postel, sv. Magdaleny Žofie Barat, sv. Jana Eudes, sv. faráře arského Jana Marie Vianneye, sv. Kateřiny Thomas, sv. Lucie Philippi, sv. Roberta

Bellarmina, sv. Theofila de Corte, sv. Jana de Bréboeuf, sv. Alberta Velikého, sv. Ondřeje Huberta Fournet, sv. Bernadetty, sv. Jany Antidy Thouret, sv. Marie Michaely nejsvětější Svátosti, sv. Ludvíky de Marillac, sv. Pompila Marie Pirotti, sv. Josefa Benedikta Cottolengo, sv. Terezie Markety Redi, sv. Jana Bosco, sv. Konráda z Parzhamu, sv. Tomáše Mora a sv. Jana Fishera. Na stupních této svaté politiky Piovy stojí nejvýše sv. Terezička. A papežova úcta malé, tiché karmelitské světice je přímo historického dosahu. Doba, která jednou bude doceňovati velikost Pia XI., nikdy neopomine v pontifikátu Piovu jako zvláštní znamení Ducha svatého vyzvednouti hlubokou náklonnost tohoto papeže k sv. Terezičce, neboť zajisté ještě bude zjevena úzká jednota mezi touto světicí a papežem, jemuž připadlo povznést papežství na jeden

z nejvyšších stupňů. Jak velice Pius XI. ctil sv. Terezičku, s jakou důvěrou hledal u ní pomoc, když nadcházely události v dějinách lidstva nejtemnější — válka přímo apokalyptických obrazů, o tom bylo sneseno více než dosti důkazů. A jakou víru měl Pius XI. v přímlyvnou moc Tereziinu — o tom jistě pro všechny časy bude nejlépe svědčiti ten fakt, že ochraně svaté karmelitky slavnostně svěřil i — Rusko.

Křesťanský svět a papež ozdobili sv. Terezičku nejvyššími poctami. Postavili ji na trůny nejvznešenější — na oltáře křesťanských chrámů. Bůh pak ji od samého počátku jejího života uprostřed Církve vítězné obdařil mocí činiti zázraky, aby tak naplnil její proroctví, že bude ustavičně sestupovati na zem.

Pochybovačné století, které s nejvyšším cynismem odmítá světce a ideálem si učinilo vynálezce, inže-

nýry, architekty, lékaře, filosofy, fotbalisty a politické kariéristy, století odmítající nebe a všechn život nadpřirozený, muselo najednou, skřípajíc vztekla zuby, ustrnouti před skutečností, že bylo obelstěno velikou láskou neznámé, nepatrné karmelitky, která strhla na kolena sta milionů současného lidstva. A marně se vzpíná lidská pýcha a posedlost, dívka Terezie po způsobu Marie Panny, nejsvětější Matky Pána našeho Ježíše Krista, dále přemáhá svět na důkaz, že věci Boží jsou tím, co na konec zvítězí.

Výstup na boru Lásky

Všem vědcům hojnost Božího milosrdenství! Neboť oni ve své většině nepochopí, že nejen pravdou, nýbrž především láskou se získává vše. Tak bylo zvěstováno Království Boží a od tohoto příkazu není vyhnutí, protože křesťanství si nelze žádným způsobem civilně zpřístupňovati nebo ulehčovati. Malá sv. Terezie toto pochopila a proto nechtěla nic než dar lásky, umění, jak se cele dávat, obětovati bez výhrad, s radostí, střemhlav. Kristus ve své neskonalé dobrotě jí dal více: učinil ji poselkyní své lásky, učitelkou své lásky. A Tereziina věda lásky se stala jedním z nejpodivuhodnějších zjevů s konce století, na jejíž velikost marně bude útočiti i století atomové energie. Láska vítězí! Ať vítězí! Ať je srdcem pokorným bedlivě nasloucháno poselství Tereziinu!

Než jsem vyšla, ptal se mne Snoubenec, kam bych si přála cestovati, kterou cestou bych chtěla jíti. Odpověděla jsem mu, že mám jen jedno přání, aby mne dovedl na vrchol hory Lásky.

Ježíš mi ráčil ukázati jedinou cestu k božskému ohni. Stezkou tou je oddanost malého dítěte, jež bezstarostně spí v náruči otcově. „Je-li někdo z vás maličký, pojd' ke mně,“ mluví Duch svatý ústy Šalomounovými. A týž Duch svatý praví rovněž: „Malým se dostane milosrdenství.“ V jeho jménu zjevuje nám prorok Isaiáš, že Pán bude pásti stádce své, shromáždí beránky a přitiskne je na své srdce. A jako by to vše nepostačovalo, volá tento věstec, patře osvíceným pohledem do dálav věčnosti, ve jménu Páně: „Jako matka dítěti svému lahodí, tak vás potěším. Na prsou vás budu nosit a na

Sv. Terezie novickou

kolenou houpat.“ Co může člověk po takových slovech činit jiného, než mlčet a plakat vděčností a láskou. Ježíš! Chtěla bych Ho tak milovati. Tolik milovati, jak dosud nikdy nebyl milován!

Jak sladká je stezka lásky! I tu sice může člověk klesnout a dopustit se nevěrnosti. Ale láska dovede ze všeho čerpat užitek, rychle stravuje vše, co se Ježíši nelíbí a zanechává v hloubi duše jen hluboký, pokorný mír.

Láska může nahraditi dlouhý život. Ježíš nehledí na čas, protože je věčný. Hledí jen na lásku. Netoužím po lásce citové. Stačí mi, když vím, že ji Ježíš cítí. Jak je to sladké: milovati a v jiných lásku buditi!

Mou útěchou na zemi je, že nemám žádné. Ježíš se mi neukazuje, ne-

slýchám jeho hlasu, nýbrž poučuje mě uvnitř. Neděje se to ani knihami, neboť nechápu, co čtu. Někdy však mě potěší některé slovo, jako na př. dnes večer při modlitbě, ztrávené jinak v suchopárnosti: „Tu jest mistr, kterého ti dávám, naučí tě všemu, co máš činiti. Chci ti dát čísti v knize života, která obsahuje vědu lásky.“ „Věda lásky!“ Jak sladce zaznívá to slovo v mé duši! Toužím jen po této vědě. Pro ni jsem dala jak nevěsta Písně písní všechno své bohatství a přece myslím, že jsem nedala nic. Chápu tak dobře, že jen láska nás může činit Bohu příjemnými, že jest jediným pokladem, po němž bažím.

Jako dravý proud s sebou unáší do hlubin mořských vše, co se mu staví v cestu, tak i duše, která se, ó Ježíši, ponořila do nesmírného oceánu tvé lásky, uchvacuje s sebou své poklady. Pane, ty víš, že mými poklady

jsou duše, s nimiž ráčils spojit duši mou; tys mi je sám svěřil. Pro ně se odvažuji vypůjčit si slova, jež ses modlil posledního večera, který jsi ztrávil jako poutník na této zemi. Ó Ježíši, můj Miláčku, nevím, kdy skončí mé vyhnanství. Snad mě zde uslyší ještě nejeden večer opěvovati tvé milosrdenství. Ale konečně nastane i mně večer poslední. Kéž ti pak mohu říci: „Oslavila jsem tě na zemi, dokonala jsem dílo, jež jsi mi uložil.“

Od té doby, co i mně bylo dáno poznati lásku Ježíšova srdce, zmizel z mého srdce veškerý strach. Vzpomínka na mé chyby mne pokořuje, vede mne k tomu, abych nespoléhala na svou sílu, která je pouhou slabostí. Leč tato vzpomínka mi též mluví o lásce a milosrdenství. Jak neměly být navždy ztráveny naše chyby, když je vrhneme s dětinnou.

důvěrou do šířící výhně lásky? Víím, že mnoho světců konalo po celý život překvapující umrtvování v pokání za své hříchy, leč co chcete?

„Jest mnoho příbytků v domě nebeského Otce,“ to řekl Ježíš a proto jdu cestou, kterou mi vyznačil. Snažím se v ničem se nezabývati sebou a bez výhrady ponechávám Ježíši vše, co ráčí působiti v mé duši.

Mně dal Pán Bůh srdce tak věrné, že koho jednou milovalo, toho miluje stále.

Ježíš je Ženich krve. Chce pro sebe všechnu krev našeho srdce. Jest těžké dáti mu, čeho si žádá. Leč, jaká slast, že jest to těžké!

Zdá se mi, že Bůh nepotřebuje let, aby vykonal své dílo lásky v duších. Jediný paprsek jeho srdce může

v jediném okamžiku rozevřítí květ duše pro věčnost... Snažme se o spásu duší v těchto krátkých chvílích, jež nám zbývají. Cítím, že náš Zenich prosí nás o duše, hlavně o duše kněží...

Jedinou podmínkou našeho štěstí jest zachovávat slovo Ježíšovo, toť též důkazem naší lásky k němu. A zdá se mi, že On sám jest tímto slovem, protože sluje nestvořeným Slovem otcovým.

Kromě Ježíše nemožno hledati opory. Jen on sám je nezměnitelný. Jak je blahá myšlenka, že se nemůže měnit.

Veškerá má čest je sláva mého Ježíše. Odevzdávám mu svou. A když se zdá, že na mne zapomíná, dobře! Vždyť je volný, protože nepatřím již sobě, nýbrž jemu!

Znám pramen, jenž množí žízeň tèm,
kdož z něho pijí, ale žízeň sladkou,
žízeň, kterou možno vždy napojiti,
a tímto pramenem je utrpení, jež
zná jen Ježíš...

Ježíš okouzloval slabé duše svými
božskými slovy, snažil se, aby zesí-
lily pro dny pokušení a zkoušky.
Leč, jak nepatrný byl počet jeho
věrných, když mlčel před svými
soudci! Ó, jakou melodií jest pro
mne toto mlčení božského Mistra!
Nestaví-li Hospodin domu, marně se
lopotí, kdož jej stavějí. Veškeré
krásné rozmluvy nebyly by s to pro-
buditi jednoho úkonu lásky bez mi-
losti, jež hýbe srdcem.

Četla jsem ve sv. Evangeliu, že bož-
ský Pastýř zanechává na poušti veš-
keré věrné ovce, aby pospíchal za
ovcí ztracenou. Kéž by se i mně do-
stalo této důvěry! Pán jest si jimi

jist. Neb jak by mohly uprchnouti? Vždyť je poutá láska. Tak i nám odnímá milovaný Pastýř našich duší svou přítomnost postřehnutelnou smysly, aby dal své útěchy hříšníkům. A vede-li nás na Tábor, bývá to jen okamžik... údolí jsou skoro vždy pastvinami a tam si též „vybírám v poledne místo k odpočinku.“

V mých vztazích k Ježíši není nic než vyprahlost, spánek! Když chce můj Miláček spáti, nebudu ho rušit. Jsem velmi šťastna, že se mnou nejedná jako s cizinkou, že se mnou nedělá okolků. Bodá svůj „míček“ jehlou a velmi bolí ta bodání. Leč, když sladký Přítel sám bodá svůj míč, bolest jest jen slastí. Vždyť ruka jeho je tak něžná! Jak se liší od ruky tvorů!

Ó Ježíši, božský Snoubenče můj, dej, aby moje křestní nevinnost nebyla

nikdy zakalena. Raději mě vezmi se světa, než abys dopustil, abych svou duši poskvřnila třeba nejmenší dobrovolnou chybou. Dej, ať Tebe jediného hledám, Tebe jediného nalézám. Tvorové nechť nejsou ničím mně a já jim. Ať nic pozemského neruší můj klid. Ó Ježíši, prosím Tě jen o tento mír... o tento mír a bezměrnou lásku. Kéž bych pro Tebe zemřela jako mučednice. Dej mi mučednictví srdce nebo těla, či raději mi dej obojí. Popřej, ať všechny povinnosti plním co nejdokonaleji. Ať si mne nikdo nevšímá, ať jsem šlapána nohama jako pískové zrnko, ať jsem zapomenuta. Obětuji se Ti, můj Miláčku, aby se tvá nejsvětější vůle na mně dokonale vyplnila a ni žádné stvoření aby mi v tom nikdy nepřekáželo!

Patřím-li Ježíši jako jeho hračka,

chci ho těšit a obveselovat a nesmím ho nutit, aby činil mou vůli místo své.

Ježíš se chvěje radostí nad těmi, kteří jej milují a kteří po každém pochybení hned mu padají do náručí a prosí ho za odpuštění. Ježíš dí svým andělům slova, jež pravil otec marnotratného syna služebníkům: „Navlechte mu prsten a radujme se!“ Ach, jak málo je známa dobrota a láska srdce Ježíšova. Ovšem, abychom měli přístup k těmto pokladům, musíme se pokořiti, uznati svou nicotu. Hle, toho právě mnoho duší nechce učiniti...

K nebi mne táhne volání Páně, naděje, že jej budu konečně tak milovati, jak jsem dychtila, a myšlenka, že bych mohla rozžáti lásku v množství duší, které pak budou Bohu věčně žehnati. Nikdy jsem nežádala Bo-

ha, abych umřela mladá. To by se mi zdálo zbabělostí. Leč On mi od mládí vnukl přesvědčení, že má pozemská pouť bude krátká. Cítím, že máme kráčet k nebi touže cestou, bolestí spojenou s láskou. Až se do- vleku ku přístavu, naučím vás, jak se máte plaviti rozbouřeným mořem světa: s odevzdaností a láskou dítěte, jež ví, že otec je miluje a ne- nechal by je samotné v nebezpečné chvíli.

Ó božský Králi králů! Srdce mé ne- touží po velké cti ani po slávě ne- beské. Ta patří právem mým bra- třím, andělům a svatým. Sláva má necht' je odleskem velebnosti, jež zá- ří s čela mé matky. Jen o jedno prosím, o lásku. Nežádám si nic ji- ného, než tebe, ó Ježíši, milovati. Není mi dopřáno konati skvělé činy. Nemohu kázat evangelium ani prolít svou krev, ale to nevadí. Moji bratři

pracuji místo mne. Já, malé dítě,
zůstávám blizoučko u královského
trůnu a miluji za všechny, kdož bo-
jují. Ale jak dokáži svou lásku, když
přece skutky jsou důkazem lásky?
Už to vím! Dítka bude sypat květy.
Bude jejich vůní plnit královskou síň
a jasným hláskem bude zpívat píseň
lásky. Ano, Miláčku můj, tak nechť
se ztravuje můj život před tebou!
Nemám nic jiného, jak bych ti do-
kázala svou lásku, než že ti sypu
květy, to jest, chci použít každé pří-
ležitosti k obětem. I nejnepatrněj-
ších skutků chci využít a konat je
z lásky. Z lásky chci trpět i se ra-
dovat. Tak ti budu sypati květy. Ani
jediné květiny nepozorně nepřejdu,
každou pro tebe utrhnu. A budu zpí-
vat, stále zpívat, i tehdy, budu-li lá-
mat své růže v trní. Čím delší a
špičatější budou trny, tím líbezněji
bude znít můj zpěv.

Jsem jen slabé, bezmocné dítě; ale právě moje slabost mi dává odvahu, abych se ti, ó Ježíši, nabídla za oběť.

Kdysi přijímal mocný, silný Bůh jen čisté, neposkvrněné obětní dary. Aby byla usmířena Boží spravedlnost, bylo potřebí dokonalé oběti. Ale po zákonu bázně přišel zákon lásky. A láska vyvolila mne, ubohé, nedokonalé stvoření za oběť zápalnou. Není to volba lásky důstojná? Jest. Aby byla láska úplně spokojena, musí se sklonit až k ubohému nic a přetvořit je v plamenech ohně.

Častěji hledám slova k vyjádření lásky. Leč v zemi vyhnanství slovo, jež má začátek a konec, jest velmi neschopno zachytiti, co chvěje duší. Třeba tedy držeti se toho jediného a prostého slova: milovati. Leč, na koho rozlije naše ubohé srdce svou lásku? Kdo je dosti veliký, aby ob-

držel tento klenot? Pochopí jej lidská bytost? A hlavně, může jej oplatit! Jest jen jediná bytost, která může pochopit Lásku, a to jest náš Ježíš. Jen on může nám splatit nekonečně více, než mu kdy dáme...

Mučednictví srdce není méně plodné než prolití krve.

Jen jediné věci si přeji, to jest, aby Bůh byl milován. Přiznávám se, že bych raději vyvolila vyhnanství než Otčinu, kdybych nemohla v nebi již pracovat pro slávu Boží.

Zdvihnutí špendlíku, vykonané z lásky, může obrátit duši. Jen Ježíš může dát takovou cenu našim úkonům. Milujme Ho ze všech sil!

Ach, kdyby duše, slabé a nedokonalé jako já, cítily, co já cítím, žádná by nepochybovala, že dosáhne vrcho-

lu hory lásky, protože Ježíš nežádá nic než oddanost a lásku.

Ježíš nepotřebuje našich prací, nýbrž jen naší lásky. Tento Bůh, jenž prohlašuje, že nám nepotřebuje říkat, jestliže snad lační, neostýchá se žebrať u Samaritánky o trochu vody . . . Měl žízeň! Ale, když pravil: „Dej mi píti,“ dožadoval se On — Stvořitel všehomíra — lásky svého ubohého tvora, žíznil po lásce. Ano, Ježíš po ní žízní více než dříve. Mezi dětmi světa má jen nevděčníky a lidi lhostejné. A mezi vlastními učedníky nalézá tak málo srdcí, jež se úplně odevzdávají jeho něžné, nekonečné lásce.

Chci, stůj co stůj získati palmu, ne-li krvi, aspoň láskou!

Toužíš a hledáš, jak bys došla dokonalosti? Znam jen jednu: lásku!

Dokud se naše skutky, i nejmenší, nevzdalují od ohniska lásky, obrážejí se v nejsvětější Trojici jako v trojím zrcadle a objevují se v podivuhodné kráse, takže Ježíš sledává vždy krásným vše, co činíme. Jestliže se však vzdalujeme od tohoto tajemného středu, co uvidí? Stébla slámy, skutky bez krásy a ceny.

Ach, jak málo je Pán Bůh zde na světě milován i od těch, kdož jsou mu zasvěceni!... Ne, Pán Bůh není dosti milován...

Cítím, že bych jistě zmalomyslněla, kdybych neměla víru, nebo lépe, kdybych neměla lásky k Bohu.

Když uvažuji, že „láska přikrývá množství hříchů“, čerpám z bohatého pramene, jež nám Spasitel otevřel ve svatém svém evangeliu.

Pátrám v hlubinách jeho velebných slov a volám s Davidem: „Běžím cestou tvých přikázání, protože jsi rozšířil srdce mé.“ Jen láska může rozšiřovat mé srdce... Ó Ježíši, od té doby, co mě stravuje tento příjemný oheň, běžím s radostí po cestě tvého „nového přikázání“ a neustanu do onoho blahého dne, kdy mě připojíš k průvodu panenských duší, abych tě následovala na nivách rajských a zpívala ti onu píseň novou, jež nemůže být — než písní lásky.

Mým povoláním jest láska!

Děšť vůží

Lásku všem básníkům! Neboť nebude pochopen smysl Tereziiných růží, nebude-li i básník, Terezii a její duchovní krásu opěvající, míti srdce naplněno zářem hořícího květu — Terezie! Je láska Tereziina jako žebřík Jákobův, přímo s vyprahlé pahorkatiny a z útrob země do nebe vztyčený, po němž sestupují andělé a svatí. Je jako déšť, jímž Terezie ovlažuje lidská srdce, přinášejíc zázračné uzdravení duším, toužícím po milosrdenství. Dosahujíc nebe, zaslíbila se Terezie zemi, světu, dávajíc se Ježíši v ustavičnou zápalnou oběť za naše hříchy. Ta, která si zvolila řád mlčení, dnes mluví slovy nejnaléhavějšími. Nebudeme-li slepí a srdce naše nebudou ďáblem omámena, pochopíme, její místo v Kristově díle spásy, i místo své, jež pro nás je vykupováno velikou obětí Tereziinou na věčnosti!

Tvářnost tohoto světa pomíjí a brzy
uzříme nové nebe. Zářivější slunce
osvítí svým jasem éterické moře a
nekonečné obzory... Nebudeme již
zajaty ve vyhnanství, vše pomine.
Dáme se unášeti nebeským Ženi-
chem po jezerech nemajících břehů,
pověsíme na vrby své harfy, na vrby,
jež vroubí řeku babylonskou. Leč,
jak libé zvuky uslyšíme v den svého
vysvobození! S jakým blahem roz-
víříme veškeré struny svých nástro-
jů! Dnes slzáme, vzpomínajíce na
Sion. Jak bychom zpívali v cizině
písně sionské? Naším ohlasem je pí-
seň utrpení. Ježíš nám podává hodně
trpký kalich. Neodtrhujme rtů, trp-
me klidně! Dím-li klid, nemyslím
tím radost, aspoň ne citovou. Aby-
chom klidně trpěli, stačí opravdu
cítiti vše, co chce náš Pán. Nemysle-
me, že lze nalézt lásky bez utrpení!
Taková jest naše přirozenost, která
není nadarmo. Leč jaké poklady u-

možňuje nám získati! Utrpení jest tak vzácné, že Ježíš sestoupil na zem výslovně proto, aby je získal. Chtěli bychom velkolepě, povznešeně trpěti, nikdy bychom nechtěli klesnouti. Jaký přelud! Jak je důležité, abych co chvíli i klesla! Tak cítím svou slabost a nabývám velkého prospěchu. Můj Bože, vidíš, co mohu, když mne neneseš v náručí. Necháš-li mne samotnou, ach, tu vidíš mne na zemi a to se ti líbí. Dobře, nač se tím znepokojuvati? Chceš-li nésti v klidu zkoušku, ani v duchu nenaříkajíc, poskytněš božskému Mistru líbezný útulek. Budeš ovšem trpěti, protože budeš u brány svého příbytku. Leč neboj se! Čím budeš chudší, tím více tě bude Ježíš milovati. Vím, že raději chce, aby ses v noci zranila o kameny na cestě, než abys kráčela za jasného dne po cestě poseté kvíty, protože by tě mohly zdržovati v cestě.

Pán nikdy od nás nežádá obětí nad naše síly. Ovšem, často nám dává božský Spasitel zakusiti veškeré hořkosti kalichu, podávaného naší duši. Když žádá oběť nejdražší věci na zemi, jest nemožno, aspoň bez opravdu zvláštní milosti, abychom nezaúpěli jako on v zahradě ve chvíli smrtelného zápasu. „Otče můj, odejmi ode mne tento kalich...“ Leč, ihned dodejme též: „Ale staň se tvá vůle a ne má...!“ Jest velkou útěchou myšlenka, že Ježíš, Bůh silný, znal veškeré naše slabosti, že se chvěl při pohledu na hořký kalich, po němž však jinak zhavě dychtil. Do každého kalichu musí ukápnouti aspoň krapet hořkosti, leč já myslím, že veškeré zkoušky pomáhají k tomu, abychom se odtrhli od země. Zvedají naše oči do výše, nad tento svět. Zde dole nás nic neuspokojuje, leč jsme-li hotovi konati vůli dobrého Boha.

Nemohu říci, že mě Ježíš vede cestou zevního pokořování. Spokojuje se tím, že mě pokořuje v hloubi srdce. Před zraky lidí se mi vše daří. Kráčím nebezpečnou cestou cti — smí-li se tak v klášteře mluvit — a chápu, proč Bůh a představené tak jednají. Neboť kdybych byla v očích řeholní družiny neschopnou sestrou bez úsudku a nadání, nemohla bych Vás, Máti moje, podporovati. Proto božský Mistr rozeštel závoj jak nad vnitřními, tak nad vnějšími mými chybami.

Jak velice si přeji, aby se mnou špatně zacházeli a aby mě pokořovali, abych poznala, zdali jsem opravdu pokorná srdcem. Přece však jsem byla vždy velice ráda, když jsem byla pokořena . . . Ano, myslím, že jsem pokorná . . . Pán mi ukazuje pravdu. Cítím, že vše pochází od Něho!

Výkřik umírajícího Ježíše „Žízním“ zazníval v mém srdci ustavičně, zanečuje v něm žár neznámý a velmi prudký. Chtěla jsem utišiti žízeň svého Miláčka...

Mnohé duše se omlouvají: „Nemám síly k této oběti.“ Ale ať se k tomu násilím přinutí! To je někdy nesnadno. Ale Bůh nikdy neodpírá první milosti, která nám dodá odvahy, abychom se přemohli. Jestliže s ní duše působí, dostane se jí hned světla, srdce se posilní a duše dobývá vítězství za vítězstvím.

Žádné utrpení není přílišné, lze-li jím získati palmu vítěznou.

Cítím, že Bůh je příliš dobrotivý, příliš štědrý, aby počítal. Je tak bohat, že mi bez měření dává, oč ho prosím, ačkoli se nezdržuji dlouhým vysvětlováním svých proseb.

Jak veliká je moc modlitby! Ona jest jako královna, jež má volný přístup ke králi a jež od něho dosáhne všeho, oč prosí. Abychom byli vyslyšeni, není nikterak potřebí čísti snad z knihy krásnou, okolnostem přiměřenou modlitbu; kdyby toho bylo potřebí, jak velice by mne bylo litovati! Kromě posvátných Hodinek, jež se, ačkoli jsem toho nehodna, denně s radostí modlím, nevyhledávám nikdy krásných modliteb; chybí mi k tomu odvaha a působí mi to bolení hlavy. A pak je jich tolik, jedna hezčí než druhá. Protože nevím, kterou bych si měla vybrat a všecky se pomodliti nemohu, dělám to jako děti, které ještě neumějí čísti: říkám Pánu Bohu prostičce, co mu chci, a vždycky mi rozumí. Pro mne je modlitba pozdvižením srdce, k nebesům vyslaným pohledem duše, výkřikem lásky a vděčnosti v radosti i v bolu. Jest něčím vzneše-

ným, nadpřirozeným, co duši rozšiřuje a s Bohem spojuje. Je-li moje duše tak vyprahlá, že se nemohu zmoci na jedinou dobrou myšlenku, modlívám se zvolna Otčenáš nebo Zdrávas Maria. Tyto modlitby mě roznítí, živí mou duši božským způsobem a postačí jí.

Ach ano, v modlitbě a oběti je síla má; to jsou moje vítězné zbraně, jež mají nad srdci větší moc než slova. Víím to ze zkušenosti.

Představuji si svou duši jako volné prostranství a prosím nejblahoslavenější Pannu, aby odstranila všechny ssutiny mé nedokonalosti. Potom ji vzývám, aby zřídila prostranný, důstojný stan a sama jej okrášlila. Pak zvu anděly i svaté, aby přišli a pěli se mnou písně svaté lásky. Zdá se mi, že Ježíš je s tak slavným přijetím spokojen a mám také radost.

Ale to vše nebrání roztržitosti a ospalosti, aby mě neobtěžovaly. Nejednou si umíním, že budu v díkůčinění pokračovati celý den, když jsem je v chóru vykonala tak špatně.

Jakého světla jsem načerpala ze spisů sv. Jana z Kříže! V sedmnácti a osmnácti letech byly mou jedinou duchovní potravou. Později jsem však při všech duchovních spisovatelích zůstávala chladná a vyprahlá a tak je tomu dosud. Otevru-li knihu sebe krásnější a dojemnější, sevře se mi srdce a čtu bez porozumění. A když rozumím, přece je můj duch jako spoután a nemohu rozjímati. V této malomoci přichází mi ku pomoci jen Písmo svaté a Následování Krista. Tam nacházím skrytu vydatnou a čistou manu. Zvláště evangelium mi skýtá látky k vnitřní modlitbě. Z něho čerpám vše, čeho duše má potřebuje. Stále mi z něho prou-

dí nové světlo a objevuji v jeho slovech nový tajemný smysl. Poznávám a vím ze zkušenosti, že „království Boží je v nás“. Ježíš nepotřebuje ani knih a učitelů, aby duše poučoval. On, nejvyšší Učitel, učí bez hluku slov. Nikdy jsem neslyšela jeho hlas, ale vím, že ve mně bydlí, vede mě a osvětluje v každém okamžiku. Právě když toho nejvíce potřebuji, spatřuji netušené světlo. A světlo to mě neosvětluje nejčastěji v dobách modlitby, nýbrž při denním zaměstnání.

Na zemi, kde se vše mění, jen jedno zůstává beze změny: chování nebeského Krále k jeho přátelům. Od té doby, co vztyčil Prapor svého Kříže, vše má bojovati v jeho stínu, aby zvítězilo.

Ano, budme jedno s Bohem již zde na zemi. S radostí obejměme kříž!

Jaké blaho, trpěti pro toho, kdo nás miluje až k šílenství, a platiti za pošetilce v očích světa! Každý soudí podle sebe, a protože je svět pošetilý, přirozeně i nás tak nazývá. Herodes jediný zločin našel na Pánu, že jest... blázen. A správně řečeno, byl jím. Ano, bylo to bláznovství přijíti hledat ubohých, malých lidských srdcí, aby z nich učinil svůj trůn. On, Král slávy, jenž nad Cheruby trůní. Zdaž nebyl dokonale šťasten ve společnosti svého Otce a Ducha lásky? Proč přišel na zem hledat hříšníků, aby učinil z nich své přátele, důvěrníky? My nemůžeme nikdy vykonati pro svého Snoubence oněch šílenství, jež on pro nás podnikl. Naše úkony jsou příliš rozumné v přirovnání k jeho. Svět nechť nás neznepokojuje! Opakuji: on jest pošetilý, protože neví, co Ježíš vykonal a vytrpěl, aby jej vysvobodil od zavržení.

Zdaž nemusím po tolikerých milos-
tech pěti se žalmistou: „Dobrý jest
Pán a na věky trvá jeho milosrden-
ství!“ Myslívám si, že kdyby všichni
tvorové byli zahrnuti takovými dů-
kazy přízně, že by se nikdo nemohl
Boha báti, nýbrž všichni by ho ne-
smírně milovali. Pak by se nikdo
nedopustil ani nejmenší dobrovolné
chyby ne snad pro úzkostlivou bá-
zeň, nýbrž pro lásku.

Chápu, že všechny duše nemohou být
stejně. Musí být různé, aby tak osla-
vovaly jednotlivé Boží vlastnosti.
Mně přidělil Pán své nekonečné mi-
losrdenství, i spatřuji ostatní jeho
vlastnosti v tomto zrcadle. Všecky
se mi jeví prozářeny láskou. I spra-
vedlnost mi připadá obklíčena lás-
kou a snad ještě více než ty ostatní.
Jaká radost je v myšlence, že Pán
je spravedlivý, to jest, ví o naší sla-
bosti, zná dobře křehkost naší při-

rozenosti. Proč bych se tedy bála? On, nekonečně spravedlivý Bůh, jenž tak milosrdně odpustil marnotratnému synu, nebude spravedliv ke mně, „jež jsem stále u něho“?

Roku 1895 mi byla udělena milost, že jsem poznala lépe než kdy jindy, jak velice Ježíš touží, aby byl milován. Když jsem jednou myslila na duše, které se božské spravedlnosti nabídky jako smírná oběť, aby tak odvrátily od hříšníků zasloužené tresty, připadala mi jejich oběť velkodušná, ale nic mne nevábilo, abych jich následovala. „Ó můj božský Mistře!“ zvolala jsem z hloubi duše, což se mají přinášet oběti jen tvé spravedlnosti? Touží jen ona po čistých obětech? Což jich právě tak nepotřebuje i tvá milosrdná láska? Všude je zneuznávána, odmítána; srdce, která bys jí chtěl zahrnouti, přiklánějí se k tvorům, u nich hle-

dají štěstí v bídě, chvilkové náklonnosti, místo aby se vrhla do tvého náručí a přenechala se slastnému žáru tvé nekonečné lásky.

Ó Bože můj, má tvá zneužívaná láska zůstati uzavřena v tvém srdci? Myslím, že kdybys našel duše, jež by se ti nabídly jako smírná oběť lásky, že bys ji brzy spotřeboval a byl bys šťasten, že nemusíš plameny své nesmírné něžnosti skrývati v sobě. Vyžaduje-li zadostiučinění tvá spravedlnost, jež se přece vztahuje jen na zem, jak teprv touží slitovná láska po tom, aby duše roznítla, neboť „milosrdenství tvé sahá až do nebe“. Ó Ježíši, kéž bych byla tou šťastnou obětí! Znič svou malou oběť ohněm své božské lásky!

Jaké moře milostí mou duši zaplavilo, když jsem se 9. června 1895 Pánu odevzdala. Ano, od toho dne

Sv. Terezie na klášterním hřbitově

jsem proniknuta a obklopena láskou; neustále mě očišťuje a obnovuje a vyhlazuje v mém srdci každickou skvrnu hříchu. Ne, netřeba se mi už bát očistce. Víím, že jsem nejdnou zasloužila, abych se svatými dušemi vešla do toho místa pokání. Víím však též, že oheň lásky více posvěcuje než oheň očistcový. Víím, že nám Ježíš neukládá nepotřebných útrap a že by mi nebyl dal touhu, kterou cítím, kdyby ji nechtěl utišiti.

Všecko dobré, jež mi Pán propůjčil, vracím opět jemu. Líbí-li se mu, abych se zdála lepší, než jsem, nic mi po tom není. On může činiti, co chce. Jak rozličné jsou však cesty, jimiž vodiš své svaté, Bože můj! V životě mnohých světců vidíme, že po sobě nezůstavili památky, nezanechali nejmenšího spisu. Jiní na-proti tomu, jako naše svatá Matka

Terezie, obohatili církev svým vznešeným učením a nebáli se vyjevití tajemství královské, aby byl Pán dušemi lépe poznáván a více milován. Co je mu asi milejší? Myslím, že mu je obojí stejně příjemné.

Všechny duše od Boha milované následovaly vnukání Ducha svatého, jenž praví ústy prorokovými: „Řekni spravedlivému, že vše je dobře.“ Ano, vše je dobře vykonáno, když člověk hledá jen vůli Boží. Proto poslouchám i já, ubohá květinka, svého Ježíše, když se snažím, abych způsobila radost té, jež mi jest na místě Božím.

Božský Mistr mou duši osvítil a udělil jí zkušenost staršího věku. Jsem však příliš malá, abych proto pocítovala marnivé zalíbení a rovněž příliš malá, abych se rozplývala v umělých, krásných frázích a tak chtě-

la vzbudit zdání, že jsem neobyčejně pokorná. Raději prostě vyznám: Nejvyšší na mně vykonal veliké věci. A největší z nich jest, že mi ukázal, jak jsem nepatrná a neschopná k dobrému.

Když Pán v Starém zákoně svému lidu přikázal, aby bližního miloval jako sebe samého, nesestoupil ještě na zem. Věda dobře, jak velice se člověk miluje, nemohl žádat nic více. Ale když Ježíš dává apoštolům nové přikázání, „přikázání své“, tu už nepožaduje, abychom bližního milovali jako sebe, nýbrž tak, jak jej On miluje a milovati bude až do konce časů. Ó můj Ježíši, vím, že neporoučíš nic nemožného. Znáš lépe než já moji slabost a nedokonalost a víš, že nikdy nebudu milovat spolusestry, jak ty je miluješ, jestliže je, božský Spasiteli, nebudeš skrze mne milovat ty sám. Tys dal ono „nové

přikázání“, protožes mi chtěl udělit tu milost. Ó, jak je miluji! — Vždyť mi skýtá jistoty, že ty ráčíš ve mně milovat všechny, které mi milovat poroučíš.

Pán Bůh mi udělil milost, že jsem vnikla do hlubin lásky k bližnímu. Kdybych mohla vyjádřiti, co poznávám, znělo by Vám to jako nebeské melodie. Ale podobna děcku mohu jen žvatlati, a kdybych neměla opory ve slovech Ježíšových, prosila bych Vás, abyste mi dovolila raději mlčet.

Když mi božský Mistr poroučí, abych rozdávala každému, kdo mě prosí, a abych si nechala vzít, co mi náleží, a nežádala toho zpět, tu myslím, že tím nemíní jen pozemské statky, nýbrž i dary nebeské. Vždyť ani ty ani ony nejsou mým majetkem. Prvních jsem se odřekla sli-

bem chudoby, a ty druhé jsou mi od Boha také jen půjčeny. Může mi je odníti a nemám práva si proto stýskati.

Co jsem učinila pro dobrého Boha, že mne zahrnuje tolika milostmi?

Jak veliká jest naše duše! Povznesme se nad pomíjející, stůjme opodál světa. Výš, výše jest čistý vzduch! Ježíš se skrývá, ale ví o všem...

Ačkoliv nepodceňuji krásných myšlenek, jež spojují s Bohem, přece už dávno vím, že si na nich člověk nesmí příliš zakládati. I nejvznešenější vnuknutí jsou bez skutků ničím. Je pravda, že jiné duše z nich mohou mít velký užitek, jestliže Pánu pokorně děkují, že jim popřál, aby měly účast na hostině jednoho z jeho miláčků. Libuje-li si však on sám ve svém bohatství a přebytku

a podobá-li se jeho modlitba farizeově, tedy jest jako člověk, jenž u bohaté hostiny umírá hladem, kdežto jeho hosté se hojně sytí a snad závistivě pohlížíjí na majetníka takových pokladů.

Z dálky se zdá, že duším dobře činit, učit je Boha milovat a podle jeho úmyslů a myšlenek je utvářet, je věc snadná a příjemná. Přistoupíme-li však blíže, cítíme, že prospívati duším, je bez pomoci Boží právě tak nemožné, jako osvětliti za noci naši polokouli slunečními paprsky. Člověk chápe, že se musí úplně odřici svých náklonností i osobních náhledů a nesmí duše vésti po své cestě. nýbrž po té, kterou Ježíš každé z nich vykázal. Ale to ještě není nejtěžší. Největší obtíže mi působí, že musím pozorovat chyby, i nejmenší nedokonalosti a vypovědět jim boj na život a na smrt.

Ty víš, můj Bože, že jsem nikdy netoužila po jiném, než tebe jediného milovati, usilovala jsem jen o tuto slávu. Láska tvá mě předcházela již od dětství, rostla se mnou a nyní je jako propast, jejíž hloubky nejsem s to změřiti. Láska vzbuzuje opět lásku. Moje láska spěje k tobě, ráda by vyplnila propast, jež ji přitahuje, ale jest jen jako kapka rosy, ztrácející se v oceánu. Abych tě milovala, jak ty mne miluješ, musím si vypůjčit tvoji lásku. Pak teprv naleznu klid. Ó Ježíši můj, připadá mi, že nemůžeš žádnou duši zahrnout větší láskou, než jsi zahrnul mou. Proto se tě odvažuji prositi, abys ty, jež jsi mi dal, miloval tak, jako jsi miloval mne.

Prosím Ježíše, aby mne pohroužil do plamenů své lásky a tak mě s sebou spojil, aby ve mně žil a působil. Cítím, že čím více srdce mé proniknou

plameny lásky, tím častěji budu volat: „Přitahuj mne!“ Duše, roznícené láskou, nemohou být nečinné. Sedí sice jako Marie Magdalena u nohou Ježíšových a poslouchají jeho sladká plamenná slova. Zdá se, že nic nečiní, a přece podávají mnohem více než Marta, jež se znepokojovala pro mnohé věci. Ostatně nekárá Ježíš práci Martinu, nýbrž jen její neklid. Týmiž pracemi se pokorně zabývala i jeho svatá matka, neboť musela svaté rodině v Nazaretě připravovat pokrmy. Všichni svatí tomu rozuměli. Nejlépe snad ti, kteří osvětili svět jasnou září evangelia. Což nečerpali sv. Pavel, Agustin, Tomáš Aquinský, Jan z Kříže, sv. Terezie a mnozí jiní přátelé Boží právě z modlitby všechnu svou podivuhodnou moudrost, jež plní největší duchy úžasem?

Kterýsi učenec pravil: „Dejte mi o-

pěrný bod a vyšinu svět ze základů.“ Čeho se nedostalo Archimedovi, toho plnou měrou dosáhli Svatí Boží. Všemohoucí jim dal oporu: Sebe Samého, Sebe jediného. — Za páku jim dal vnitřní modlitbu, jež v duši rozněcuje plameny lásky. Takto pohnuli světem. A ti světci, kteří nyní na zemi bojují, rovněž tak stále pozvedají okršlek zemský a budou tak činit až do konce časů.

Poněvadž Ježíš vstoupil na nebesa, mohu ho následovat, jen když kráčím ve stopách, jež zanechal. Ó, jak se skvějí, jaká nebeská vůně se z nich line! — Mohu jen otevřít evangelium a ihned vnímám vůni Ježíšovu a vím, kudy se mám ubírat. Nechvátám na přední místo, nýbrž spokojím se s posledním. Nechávu farisea jíti napřed a opakuji plna zahanbení, ale i důvěry modlitbu celníkovu. Obzvláště však ná-

sleduji Magdalenu v její podivuhodné, nebo lépe láskou planoucí směřlosti, kterou dojala srdce Ježíšovo a moje okouzila. Moje důvěra v Boha a láska k němu není proto tak veliká, že jsem zůstala uchráněna smrtelného hříchu. Ó, cítím dobře, že i kdybych měla na svědomí nejruznější zločiny, nepozbyla bych důvěry. Spíše bych se vrhla do náručí svého Spasitele se srdcem zkroušeným lítostí, vždyť vím, s jakou láskou přijal marnotratného syna a co řekl Magdaleně, cizoložné ženě a Samaritánce. — Nic mne neodstraší, neboť mám jeho lásku a milosrdenství, které v jediném okamžiku shlazuje množství hříchů tak, jako krůpěj vody zmizí, padne-li na rozžhavená kamna.

I kdybych psala bez ustání, přece bych byla stále na začátku. Jeť tolik různých hledisek, tolik do nekoneč-

na jdoucích odstínech, že teprve tehdy, až mi nebeský Umělec po noci tohoto života půjčí paletu s božskými barvami, namaluji divy, jež mému duchovnímu zraku odhalil.

Ó Ježíši, kdo by mohl vylíčit, s jakou vlídností vedeš mou duši!

Budme vždy vzdáleni všeho, co se trpytí, milujme svou maličkost, zamilujme si nic necítiti. Pak budeme chudi duchem a Ježíš nás vyhledá. nechť jsme sebe dále, a přetvoří nás v plameny lásky.

Ó Ježíši, mělo by mi stačit, že jsem tvou nevěstou, karmelitkou, že jsem se spojením s tebou stala matkou duší. Cítím však v sobě ještě jiná povolání, a to povolání bojovníka, kněze, apoštola, církevního učitele, mučedníka... Chtěla bych vykonat činy, k nimž je třeba největší stateč-

nosti, cítím v prsou svých odvahu křížáků, chtěla bych padnout na poli válečném na obranu církve svaté. Povolání kněžské! S jakou láskou bych tě, ó Ježíši, držela v rukou svých, když by tě slovo mé svolalo s nebe, s jakou láskou bych tě podávala duším! Ale při tom, co toužím po kněžství, obdivuji se pokoře sv. Františka z Assisi, závidím mu proto a jsem puzena napodobit jej a vznešenou hodnost kněžství odmítnouti. Jak jen spojit všechny tyto rozpory? Ráda bych osvěcovala duše jako proroci a církevní učitelé. Toužím, abych mohla jít do celého světa jméno tvé zvěstovat a v zemích pohanských vštípit, Miláčku můj, tvůj slavný kříž. Ale jeden misijnářský okršlek mi nestačí. Chtěla bych hlásat evangelium zároveň na všech místech světa až k nejzazším ostrovům. Přeji si býti misionářem nejen na několik let, nýbrž toužím

spíše, abych jím byla od počátku světa a až do skonání časů. Ale především prahnu po mučednictví. Martyrium, toť sen mého mládí a v malé cele na Karmelu stále mohutněl. Ale i to je nová pošetilost, neboť netoužím jen po jednom způsobu mučení, nýbrž po všech.

Chtěla bych být jako ty, můj božský Snoubenče, bičována a ukřižována, jako sv. Bartoloměj kůže zbavena, se sv. Janem vhozena do vařícího oleje, jako sv. Ignác Antiošský rozemleta zuby divokých zvířat, abych se stala důstojným chlebem Božím. Přála bych si se sv. Anežkou a Cecilíí položit šíji pod sekeru katovu a s Janou z Arku bych chtěla na hořící hranici šeptati jméno Ježíšovo. Když pomyslím na neslýchané útrapy, jichž budou zakoušet křesťané za časů Antikristových, chvěje se mi srdce a chtěla bych, aby

se mi jich též dostalo. Ježíši můj, otevři knihu života, v níž jsou zaznamenány všechny činy světců! Všecky bych chtěla vykonat pro tebe. Co odpovíš na tuto bláhovost? Je na zemi duše menší a slabší než má? Ale právě pro tuto slabost se ti zalíbilo moje dětinské tužby vyplnit. A dnes jsi ochoten splnit i jiná přání, jež jsou větší než vesmír...

Pozorujíc bedlivě mystické tělo církve, nenalezla jsem se v žádném údu, jak je popisuje sv. Pavel; neboť jsem toužila být každým z nich. Teprve láska mi zjevila mé povolání. I bylo mi jasno, že, je-li církev tajemným tělem, skládajícím se z mnohých údů, nesmí jí chyběti ústrojí nejdůležitější, nejušlechtilejší. Poznala jsem, že má srdce a to srdce že plane láskou. Jedině láska udržuje její údy v činnosti, a kdyby někdy uhasla, přestali by apoštolové hlásat

evangelium, mučedníci by se pak zdráhali krev svou prolít. Nahlédla jsem, že láska v sobě obsahuje všechna povolání, že jest všechno, že pojme všechny časy a místa, protože je věčná. Tu jsem zvolala v převelikém svém štěstí: Ó Ježíši, moje lásko, konečně jsem našla své povolání! Mým úkolem je milovati. Ano, našla jsem své místo v lůně církve a toto místo jsi mi ukázal ty, můj Bože! V srdci své matky církve budu — láskou. Tak budu vším. Můj sen se splní.

Proč mluvit o opojujícím štěstí? — Ne, to není správný výraz. Mým údělem se stal mír, pocit klidu a pokoje, jaký se zmocňuje plavce, spatří-li maják, který jej dovede do přístavu. Ó zářivý majáku lásky, vím, jak se k tobě dostanu! Poznala jsem tajemství, jak se přiblížit k tvým plamenům.

Ó Ježíši můj, miluji tebe, miluji matku svoji — církev. Vím zajisté, že nejmenší akt čisté lásky jí více prospěje, než všechny ostatní skutky dohromady. Ale žije ona čistá láska v mém srdci? Nejsou tato moje nesmírná přání snem, bláznovstvím? Ach, kdyby tomu tak bylo, tedy mě osvět, vždyť víš, že hledám pravdu! Jsou-li tužby mé opovážlivé, nechť zmizejí, neboť mi působí trýzeň mučednictví. A přece vyznávám, že kdybych jednou nedosáhla oněch vznešených končin, po nichž vzdychám, nemohla bych v samém lůně blažené věčnosti požívat toho štěstí, jehož okouším uprostřed svých muk, svého bláznovství, leda že bys mi nějakým divem odňal vzpomínku na pozemské mé naděje. Ó Ježíši, když je už tak slastné po lásce toužit, což teprv znamená ji mít, jí požívat! Jak to jen, že tak nedokonalá duše jako má touží po takové plnosti lásky?

Jaké to tajemství! Proč, ó jediný můj Příteli, neučiníš vznešené to snažení výsadou velkých duší, orlů, kteří krouží vysoko v oblacích? Ach, já jsem jen ptáčátko, sotva chmýřím pokryté. Nejsem orel, mám jen orlí srdce a oko. Ano, přes svou převelikou slabost se odvažuji neodvratně upírat zrak na Slunce božské lásky a zmírám touhou vzlétnouti k němu. Chtěla bych se vznést jako orli. Ale vše, co mohu, je, že zvedám křidélka. Vzlétnout nemohu. Co se se mnou stane? Zemru bolestí pro svou ubohost? Ó ne, ani rmoutit se pro to nechci. Se smělou oddaností vytrvám a budu až do smrti upírat zrak na božské své Slunce. Nic mne nepoděsí, ani bouře ani déšť. A zastrou-li mé Slunce lásky temné mraky a bude-li mi připadat, že pro mne není jiného než noc života, právě tehdy mi vzejde okamžik dokonalé radosti, okamžik, kdy

mohu ukázat, že moje důvěra je bezmezná. A budu se střící opustit své místo; vždyť vím, že i za chmurnými mraky svítí sladké Slunce mé.

Ó milované Slunce mé, jsem šťastna, že se před tebou vidím malá a slabá, a srdce mé je klidné. Víím, že všichni orlové tvého nebeského dvora mají se mnou soustrast, že mne chrání a hájí a na útěk zahánějí supy, symboly to ďáblů, kteří by mě chtěli zničit. Ó, nebojím se jich! Nestanu se jejich kořistí, nýbrž božského Orla. Ó Slovo, Spasiteli můj, tys ten Orel, jehož miluji, jenž mě vábí. Ty ses snesl dolů na toto místo vyhnanství, chtěls trpět a umřít, aby ses zmocnil všech duší a pozvedl je až k Nejsvětější Trojici, ohnisku to věčné lásky. Tys ten, jenž sídlí ve světle nepřístupném, ale přece zůstáváš v tomto slzavém údolí, skryt pod bělostnými způsobami hostie,

abys mě živil svou vlastní bytostí. Ó Ježíši, dovol, abych to řekla: „Tvá láska zašla až k bláznovství!“ Jak by ti pro takové bláznovství nemělo mé srdce bouřně bít vstříc, jak bych mohla míti jinou důvěru než neomezenou? Ach, vím dobře, že světci se pro tebe rovněž dopouštěli bláznovství. Oni konali velké věci, neboť byli orly. Já však jsem příliš malá, abych činila něco velkého. Moje bláznovství je v tom, že doufám, že mě tvá láska přijme za oběť, mým šílenstvím je spoléhat na pomoc andělů a svatých, abych na tvých perutích mohla vzlétnouti k tobě, božský Orle. Chci čekat tak dlouho, jak chceš, oči pevně na tebe upírajíc, chci být okouzlena božským tvým pohledem, chci se stát kořistí tvé lásky. A doufám, že přijde den, kdy mě uchvátíš a vynesesh k ohnisku lásky a konečně mě pohrouzíš do této planoucí propasti, abych byla

na věky její šťastnou obětí. Ó Ježíši, kéž bych mohla všem prostým duším zvěstovati tvou nesmírnou dobrotu! Cítím, že kdybys — je to sice nemožno — našel ještě slabší duši, než je má, že by se ti zalíbilo zasypati ji ještě většími milostmi, jen když by se s úplnou důvěrou odevzdala tvému milosrdenství. Ale proč chtít, ó můj Miláčku, sdělovat jiným tvá tajemství? Což jsi mi je sám neoznámil a což je nemůžeš zjevit i jiným? Ano, vím to a zapřísahám tě, abys to učinil. Prosím tě vroucně, shlédni na mnohé prosté duše a přitáhni je k sobě. Zapřísahám tě, ó Bože můj, vyvol si na zemi legii prostých obětí, které by byly hodny tvé lásky!

Dříve než jsem vzala pero do ruky, poklekla jsem před sochou Matky Boží, skrze níž jsme obdrželi tolik důkazů mateřské lásky nebes Krá-

lovny. Prosila jsem ji snažně, aby mi vedla ruku, tak abych nenapsala ani řádky, která by se jí nelíbila. Potom jsem otevřela Evangelium. Zrak můj utkvěl na těchto slovech: „Ježíš vstoupil na horu a povolal k sobě, které sám chtěl.“ Tato slova obsahují tajemství mého povolání, mého celého života a všech milostí, které Ježíš udělil mé duši. On nepovolává ty, kteří jsou hodni, nýbrž ty, které povolati chce. Jak praví sv. Pavel: „Bůh se smilovává, nad kým se smilovati chce. Protož: není na tom, kdo chce, ani na tom, kdo běží, nýbrž na Bohu, který se slitovává.“

Když jsem pochopila, co je dokonalost, bylo mi jasno, že kdo se chce stát svatým, musí mnoho trpět, stále se snažit o to, co je dokonalejší, a zapomínat na sebe. Viděla jsem, že svatost má mnoho stupňů, že je kaž-

dé duši ponecháno na vůli, chce-li vyhovovati zvaní Páně nebo ne, pro jeho lásku činit mnoho nebo málo, zkrátka, že si může z obětí, kterých na ní žádá, vybrat. I zvolala jsem jako kdysi ve dnech dětství: „Můj Bože, já si vybírám všecko! Nechci být svatou jen na polo; nebojím se pro tebe trpět. Jen jednoho se bojím — vlastní vůle. Vezmi mně ji, Pane, neboť si vyvoluji vše, co ty chceš!“

Dávno jsem se tázala, proč Bůh dává jednotlivcům přednost, proč neudílí všem duším milosti stejnou měrou. Žasla jsem, že i velkým hříšníkům udělil ncobyčejné důkazy přízně, jako sv. Pavlovi, sv. Augustinovi, sv. Maří Magdaleně. Ty takřka donutil, aby přijali jeho milosti. Když jsem četla životy svatých, byla jsem překvapena, že Spasitel některé vyvolené duše od kolébky až do hrobu

láskyplně chránil nedopouštěje, aby nějaká překážka zdržovala jejich let k němu, nebo aby hřích poskvrnil jejich křestní nevinnost. Tázala jsem se, proč na příklad tolik divochů umírá, aniž kdy slyšeli slovo Bůh. Ježíš mě ráčil o tom tajemství poučiti. Ukázal mi otevřenou knihu přírody. Tu jsem pochopila, že všechny květiny, které stvořil, jsou krásné. Nádherná růže a skvoucí čistota lilie neumenšují vůni fialky ani spanilost skromné chudobky. Poznala jsem, že kdyby chtěly být všechny květinky růžemi, pozbyla by příroda své jarní ozdoby a luhy by pak už nebyly posety kvítky. Právě tak je tomu ve světě duší, v této živoucí zahradě Boží. Pánu se líbilo vzbuditi ony velké světce, které lze vhodně přirovnati k liliím a růžím; on však stvořil také ty menší, které se mají spokojiti úkolem chudobek a prostých fialek určených, aby potěšo-

valy oko Boží, když je sklání k zemi, této podnoži nohou svých. Čím radostněji květiny vyhovují jeho vůli, tím jsou dokonalejší. Poznala jsem, že se láska našeho Spasitele jeví právě tak v nejprostší duši, která jeho milosti nikdy neodporuje, jako v nejvznešenějším duchu. Opravdu, vlastností lásky je se snižovati. Kdyby tedy všechny duše byly jako svatí učitelé, kteří Církev oslavili, zdálo by se, že Bůh nesestupuje dost hluboko, když se k nim blíží. Ale Bůh stvořil i nevědomé dítě, které jen tiše pláče, stvořil i ubohého divocha, kterého vede jen zákon přirozený. I k jejich srdcím se sklání.

Vždy jsem toužila státi se svatou. Ale když jsem se srovnávala se světci, poznala jsem jasně, že mezi nimi a mnou je takový rozdíl jako mezi horou, jejíž vrchol se dotýká mraků, a mezi pískovým zrnkem, po němž

chodci šlapou, nevšímajíce si ho. Nezmalomyslněla jsem však, nýbrž jsem si řekla: „Pán Bůh nevnuká duši přání, jichž nelze splnit. Smím tedy usilovat o svatost, ačkoli jsem malá. Učinit se větší — toť nemožno. Musím se snášeti tak, jak jsem, se svými nesčetnými nedokonalostmi. Chci však hledat prostředku, abych přišla do nebe po malé, úplně přímé, krátké, zcela nové cestičce. Žijeme ve století vynálezů. Lidé se dnes už nenamáhají, aby stoupali po schodech nahoru. U boháčů nahrazuje schody velice výhodně zdviž. I já bych ráda objevila zdviž, jež by mě vynesla k Ježíši, neboť jsem příliš malá, abych mohla stoupati po příkré cestě.

Velcí svatí pracovali pro slávu Boží. Ale já, která jsem jen zcela malou duší, pracuji toliko Kristu Pánu pro radost. Chci býti v rukou Božích

květinou, růží neužitečnou. Kéž alespoň pohled na ni a její vůně Pána blaží a poněkud přispívá k jeho radosti!

Svatost nespočívá v těch nebo oněch zbožných úkonech. Záleží v jisté dispoziční mysli, že totiž člověk spočívá v náručí Božím, je si stále vědom své slabosti a má takovou důvěru v otcovskou Boží dobrotu, že se stupňuje až k smělosti.

Když čtu různá pojednání, v nichž se líčí dokonalost s tisícerými překážkami, můj ubohý duch se velmi brzo unaví. Zavru učenou knihu, která mi působí, že mám zmučenou hlavu a vypráhlé srdce, a беру do ruky Písmo svaté. Zde je vše jasné, jediné slovo odhaluje mé duši nekonečné obzory, dokonalost se mi zdá lehká, vidím, že stačím uznati svou nicotu a vrhnouti se jako dítě

do náručí Božího. Ponechávám velikým duším a vysokým duchům krásné knihy, jimž nemohu porozumět, tím méně podle nich jednat, a spokojuji se tím, abych byla malou, protože „dítka a ti, kteří jsou jim podobni, budou připuštěni k nebeské hostině.“ Nebeské království jest na štěstí složeno z mnohých příbytků, neboť kdyby byly jen ony příbytky, jichž popis a cesty se mi zdají nepochopitelné, jistě bych tam nikdy nevšloupila . . .

Poznala jsem, že nejvíce lásky sklízí řeholnice nejvíce svaté. Jejich společnost je vyhledávána a prokazují se jim služby, o něž ani nežadají. Zkrátka tyto duše, ochotné snášeti nedostatek ohledu a jemnosti, obklopuje láska všech. O nich možno užíti slov našeho svatého Otce Jana z Kříže: „Dostalo se mi všech dobrých věcí, když jsem jich

sobecky nehledal.“ Nedokonalé duše naproti tomu bývají opomíjeny.

Ach, když už uprostřed útrap a bojů okouší člověk takových slastí při myšlence, že nás Bůh vyvedl ze světa, co teprve bude jednou v nebi, kde ve věčné slávě a v nekonečném klidu poznáme nesmírnou milost, kterou nám udělil tím, že nás povolal do svého domu, předsíně to nebeské.

Nikdy nejednám jako Pilát, který nechtěl slyšeti pravdu. Stále říkám božskému Spasiteli: „Bože můj, poslouchám pozorně. Prosím tě, odpověz mi, když se tě pokorně táži, co jest pravda. Dej ať poznám věci tak, jak jsou, aby mne nic neomámilo.“

Chci být jako naše svatá Matka Terezie „dcerou církve svaté“ a

modliti se na všechny úmysly náměstka Ježíše Krista. Toť vůbec můj životní cíl.

Ponížení, pokořování jest jedinou cestou, která tvoří světce.

Radost všem, kdož vítají Pána, který jako Zloděj přichází, aby je získal pro své Království! Pokoj těm, kdož porozumí slovům karmelitky, jimiž se počala radovati ve chvíli, když se jejího křehkého těla dotklo první Ježíšovo smrtelné navštívení! Smrt nebyla pro Terezii tajemstvím, smrtí překračovala jen práh jednoho života, aby se přitiskla k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, již dávno před tím jí zjevujícimu krásu života nového. Jen málo světců byla v takové úplnosti vyslovena křesťanská radost z příchodu smrti, kterou se křesťan rodí do života věčného, a jen málo vyvolenými dušemi byl zapěn žalm života a hymnus smrti a chvála znovuzrození tak půvabně, tak krystalicky a slovy tak nádherně prostými, jakými se se světem loučila sv. Terezička. Prosme ji o milost pravého křesťanského umírání!

V evangeliu se praví, že Pán přijde jako zloděj. Přijde brzy, aby mě odnesl. Ó, jak ráda bych tomu Zloději pomohla!

Vím, že Pán Bůh právě teď touží po malém hroznu a nikdo mu ho nechce podat, takže jej bude muset ukrást. Neprosím o nic. To by bylo uchylovat se s cesty odevzdanosti. Prosím jen nejblahoslavenější Panu, aby svému Ježíši připomněla název „zloděj“, jež si sám v evangeliu dává.

Již brzy odejdu k Pánu Bohu. Ne, nestojí přede dveřmi, již vešel. Ach, co mi to říkáte? Zda se bojím Zloděje? Jak bych se mohla báti toho, koho tak velice miluji?

Netoužím více ani po smrti ani po životě. Kdyby mi dal Pán vybrati, nezvolila bych si nic. Chci jen to,

co on chce; jest mi milé to, co on činí. Nebojím se posledních bojů ani bolestné nemoci, třebaš byla sebe těžší. Pán Bůh mi vždy přispěl, od nejútlejšího dětství mě vedl a mně pomáhal, v něho důvěřuji. A kdyby i utrpení dostoupilo nejvyššího stupně, vím jistě, že On mne nikdy nepustí.

Jsem nemocna a již se neuzdravím. Přesto je duše má klidná, vždyť už dávno nepatřím sobě, odevzdala jsem se úplně Ježíši. Může se mnou činiti, co se mu líbí. On ve mně vzbudil touhu po úplném vyhnanství a tázal se mne, zdali chci vypít ten kalich. Hned jsem po něm sahala, ale Ježíš jej vzdálil a ukázal mi, že mu dobrá vůle postačí.

Neznám budoucnosti, avšak s jistotou mohu říci, že Ženich je u dveří. Bylo by třeba zázraku, abych byla

zdržena zde ve vyhnanství. A myslím, že ho Ježíš neučiní, protože nekoná nic zbytečného.

Již od dětství mi Božský Spasitel dával tušiti, že zemru mladá.

Zdá se mi, jako by mi teď už nic nebránilo, abych se vznesla domů. Nemám už zvláštních přání, kromě toho jediného, abych tak milovala, že bych z lásky zemřela... Jsem volná. Nebojím se ničeho, ani toho, co mě dříve nejvíce trápilo: abych totiž dlouho nestonala a nebyla tím klášteru na obtíž. Je-li to vůle Boží, chci žít po léta život duševních i tělesných útrap. Ne, nebojím se dlouhého života, nelekám se boje: „Pán je skála, na níž stojím. On učí ruce mé bojovat, prsty mé zápasit. Jest mou záštitou, v něho doufám.“ Nikdy jsem Pána neprosila, abych směla zemřít v mládí, ačkoli jsem

se stále domnívala, že se to stane, ale nečinila jsem nic, abych toho dosáhla.

Srdce mé naplňuje vůle Ježíšova. Ať se do něho vyleje cokoli, až na dno to nevnikne. Je to věc pomíjející, jež tam plove lehce jako olej na čisté hladině vodní. Ó, kdyby moje duše nebyla už plna Boha, vynikaly by do ní rychle se měnící pocity radosti a bolu a to by bylo obtížné vlnobití. Ale tyto kontrasty se mé duše dotýkají jen nepatrně. Proto požívám trvalého, hlubokého míru, ježž nemůže nic zkaliti.

Cítím, že moje misie brzy začne, ta totiž, že budu učit jiné Boha milovat, jako já ho miluji, a že budu duším ukazovat svou prostičkou cestu. V nebi bude má blaženost v tom, abych zemi činila dobře. To není nemožné, vždyť i andělé v lůně blažc-

ného patření nad námi bdí. Ano, až do skonání světa nechci mít v nebi klidu. Ale až pak anděl promluví: „Čas pominul,“ potom odpočinu a budu požívat věčné blaženosti, po-
něvadž počet vyvolených bude úplný. Když mnoho trpím, když mě potká něco nepříjemného, netvářím se smutně, nýbrž pozdravím to s úsměvem. S počátku se mi to vždy ne-dařilo, ale nyní se mi to stalo zvykem a jsem tomu ráda.

Kdyby nebylo té zkoušky, jíž nikdo nemůže pochopiti, zemřela bych za-jisté radostí, že už brzy opustím zemi.

Tento klas je obrazem mé duše. Pán Bůh mě naplnil milostmi pro mne i pro mnoho jiných duší. Chci se stále sklánět pod množstvím nebes-kých darů a vyznávat, že všechno dobré přichází shůry.

Dávala jsem Bohu vždy jen lásku.
On mi bude splácet též láskou. Po
své smrti sešlu déšť růží.

Láska! Milovat, být milována a vra-
cet se na zem působit, aby Láska
byla milována.

Bože můj, jak jsi dobrý k zápalné
oběti své slitovné lásky! I nyní, kdy
jsi k vnitřním zkouškám přidal vněj-
ší utrpení, nemohu říci: „Hrůzy
smrti obklíčily duši mou,“ nýbrž vo-
lám vděčně: „Kdybych i sestoupila
do údolí stínu smrti, nebudu se báti
zlého, neboť ty, ó Pane, jsi se mnou.“
Ach, Otče můj, poznávám, že ode-
vzanosti potřebuji jen k žití. Myš-
lenka, že už zemru, mi působí ra-
dost.

Všecko, co jsem napsala o své touze
po utrpení, je čirá pravda. Nelituji,
že jsem se obětovala Lásce.

Ano, cítím, že má duše nikdy nehledala jiného než pravdu. — Pochopila jsem, co je pokora srdce.

Smrt z lásky, po níž toužím, je smrt Ježíšova na kříži!

Mými ochránci a miláčky v nebi jsou ti, kteří je ukradli, jako sv. nevinátka a lotr po pravici. Velcí světci si ho zasloužili svými pracemi. Já však napodobím ty zloděje, chci se do nebe dostat lstí, lstí lásky. Ta je otevře mně i ubohým hříšníkům. Duch svatý mě k tomu povzbuzuje, když praví v „Přísllovích“: „Pojď, ty maličký, a nauč se ode mně chytrosti!“

Smrt není strašidlo, není to příšera, jak se maluje. V katechismu čteme: „Smrt je odloučení duše od těla“, nic jiného. Nebojím se odloučení, jež mě spojí navždy s Bohem.

Jsem přešťastna, že se blížím k nebi. Když si však vzpomenu na slova Páně: „Přijdu brzy a odplata moje se mnou, abych odplatil každému podle skutků jeho“, tedy myslím, že u mne bude hodně na rozpacích. Nemámť skutků... Odplatí mi tedy podle svých vlastních skutků. V nebi bude Pán Bůh plnit mou vůli, protože jsem na zemi plnila vůli jeho.

Můj Bože, abych ustavičně žila v dokonalé lásce, zasvěcuji se tvé milosrdné lásce v oběť zápalnou a prosím, abys mě stále stravoval a mou duši zaplavoval proudy své nekonečné něhy, abych se stala mučednicí tvé lásky. Až mě toto mučednictví připraví, abych se mohla objevit před tebou, kéž konečně způsobí mou smrt a kéž se má duše ihned rozletí do věčného objetí tvé milosrdné lásky. Toužím, Miláčku duše mé, obnovovati tuto svou oběť kaž-

dým úderem svého srdce, až se konečně den nachýlí a budu tě smět po celou věčnost tváří v tvář ujišťovat o své lásce.

Ježíši, jediný můj poklade, odevzdávám se zcela tvým božským rozměrům. Nežádám si jiné radosti, než aby ses na mne usmál. Uděl mi ctnosti svého dětství, aby mě andělé a svatí v den mého narození pro nebe poznali jako tvou malou snoubenku Terezii Ježíškovu.

Ó klanění nejhodnější Tváři Ježíšova, jediná krásu, jež srdce moje uchvacuje, učiň mě podobnou sobě, abys vždy, když pozoruješ duši své malé nevěsty, viděl sebe samého. Ó Miláčku srdce mého, pro tvou lásku chci zde na světě postrádati tvého sladkého pohledu, necítiti nevýslovného polibku tvých úst. Prosím tě však, rozněť mě svou láskou, aby

mě brzy strávila a abych se směla
brzy objeviti před tebou.

Ó Ježíši, jenž jsi se při svém umučení stal stínem člověka a mužem bolesti, uctívám tvou božskou Tvář, na níž zářily krása a vznešenost božství, která se však pro mne stala tváří malomocného. Ale z těch zohavených rysů poznávám tvou nekonečnou lásku a stravuji se touhou tebe milovati a způsobiti, abys byl milován ode všech lidí. Slzy, jež tak hojně tekly z tvých očí, jsou mi jako skvostné perly, které ráda sbírám, abych jejich nekonečnou cenou vykupovala duše ubohých hříšníků. Ó Ježíši, jehož Tvář jest jediná krása, jež uchvacuje mé srdce, přijímám to, že zde na světě neuzřím sladkého tvého pohledu, neucítím nevýslovného polibku tvých úst. Prosím tě však snažně, abys mi vtiskl svou božskou podobu, objal mě svou lás-

kou, aby mě rychle sežehla, abych tak mohla brzy patřiti na tvou oslavenou Tvář v nebi.

Ó Ježíši, když jsi byl pozemským poutníkem, řekl jsi: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem a najdete pokoj duším svým.“ Mocný panovníku nebes, ano, má duše nachází klid, když tě vidí oděného přirozeností služebníka, snižujícího se k tomu, že umývá nohy svých apoštolů. Tu se rozpomínám na slova, jež jsi řekl, abys mě naučil pokoře: „Příklad zajisté dal jsem vám, abyste i vy činili tak, jako jsem já učinil vám. Není služebník větší nad pána svého. To-li víte, jste blahoslaveni.“ Rozumím, Pane, těm slovům, jež vyšla z tvého tichého, pokorného srdce, chci se jimi s tvou milostí řídit. Chci se pokorně snižovat a podřizovat vůli svou vůli svých sester, v ničem jim neodpo-

rovat, aniž zkoumat, zda mají či nemají právo mi rozkazovat. Nikdo, Miláčku můj, neměl toho práva vůči tobě, a přece jsi poslouchal, a to netoliko Pannu Marii a sv. Josefa, nýbrž i své katy. Teď vídám, jak v Hostii dokonáváš své zničení. S jakou pokorou se, ó Božský Králi slávy, podáváš všem kněžím a nerozlišuješ mezi milujícími tebe a těmi, kteří jsou, bohužel, ve tvé službě vlažní nebo i chladní. Ať slouží přesvatou Obětí dříve či později, tys vždy ochoten sestoupiti s nebe na jejich slova. Ó můj Miláčku, jak se mi pod rouškou bílé Hostie jevíš ti chý a pokorný srdcem! Nemohl ses už více ponížit, abys mne naučil pokoře. Chci se také z lásky k tobě pokořovat, chci nésti s tebou tvá ponížení, abych s tebou měla podíl v království nebeském. Prosím tě snažně, můj Božský Ježíši, poniž mě po každé, když se budu chtít vy-

vyšovat nad jiné. Ale znáš, Pane, mou slabost. Každého rána si umiňuji, že se budu cvičit v pokoře, a večer vždy poznávám, že jsem chybovala z pýchy. Při tom poznání jsem pokoušena k malomyslnosti, ale vím, že malomyslnost je zase ovoce pýchy. Chci tedy, Bože můj, všechnu svou důvěru skládati v tebe. Protože můžeš vše, učiň, aby se v mé duši usídlila ctnost, po níž toužím. Abych obdržela tuto milost od tvého neskonalého milosrdenství, budu často opakovati: „Ježíši tichý a pokorný srdcem, učiň srdce moje podle srdce tvého!“

Hospodine, Bože zástupů, jenž jsi pravil ve svém evangeliu: „Nepřišel jsem, abych přinesl pokoj, ale meč,“ vyzbroj mě k zápasu. Ale prosím tě snažně, posilni moji odvahu... Pak budu moci se svatým králem Davidem volati: „Ty sám jsi můj

štít, ty, Hospodine, zvedáš ruce mé k válce!“ Ó Miláčku můj, chápu, jaké boje mi určuješ. Nebudu bojovat venku na bojišti... Jsemť zatkyní tvé lásky, přijala jsem dobrovolně pouta, která mě spojují s tebou a navždy mě oddělují od světa. Mým mečem je láska. Tou vyženu cizince z království a způsobím, že budeš provolán za Krále duší. Víím, Pane můj, že nepotřebuješ nástroje tak slabého, jako jsem já. Ale Jana z Arku, tvoje panenská a vzácná nevěsta, pravila: „Je třeba bojovat, aby Bůh dal vítězství!“ Ó můj Ježíši, budu tedy bojovat z lásky k tobě až do konce svého života. Protože tys nechtěl míti odpočinku na zemi, chci jednat podle tvého příkladu. Pak se na mně splní slib tvých rtů: „Slouží-li mi kdo, následuj mne, a kde jsem já, tam bude i služebník můj a Otec můj jej poctí.“ Byti s tebou, byti

v tobě, hle, toť mé jediné přání!
Ujištění tvé, že mi je splníš, pomáhá mi snášeti vyhnanství a čekání na onen požehnaný den, kdy se octnu tváří v tvář věčnosti.

Poslední slova

Sláva Bohu v jeho svatých! Povýšil Terezii velikostí lásky své až do srdce svého, aby zvěštovala trvání jeho na věky věků. A zvěstovatelská slova Tereziina nepominou jako sláva Boží nepomine, jako krása domu jeho nebeského nikdy nebude umenšena! Jako její Nebeský Snoubenec, prošla svou kalvarskou cestou s křížem heroického utrpení. Její tvář, plná bolesti a krvavé hořkosti jako v roušku Veroničinu se vtiskla v trvalou paměť sester karmelitek, aby zachována stala se jedním z neklamných Kristových znamení. Umírala, zanechávajíc závěť svých posledních slov, věnec krvavých růží, jako odkaz světice, které bylo v Božím plánu určeno jedno z nejvznešenějších míst. Zemřela, odhalivši tajemství života!

Dobrému Bohu se zlíbilo prodloužití poněkud mé vyhnanství. Nemoutím se tím, neboť bych nechtěla ani o minutu dříve vejíti do nebe dle své vlastní vůle.

Jak jsem šťastna, že zemru! Ano, jsem šťastna, nikoliv však, že budu osvobozena od svých pozemských utrpení; utrpení spojené s láskou jest jediná věc, která se zdá býti hodna touhy v tomto slzavém údolí. Jsem šťastna, že zemru, protože budu moci více než zde dole býti užitečnou duším, které jsou mi drahé.

Ježíš se mnou vždy jednal jako se svým miláčkem... Ovšem jeho kříž mě provázel od kolébky, leč on mě naučil také ten kříž vášnivě milovati.

Nejsem nikdy zklamána, neboť neočekávám odměny zde na světě. Konám vše pro Boha. Tak nic neztrá-

cím, nýbrž jsem za práci pro bližního stále odměňována.

Nepoznávám dobře, oč více budu míti po smrti než nyní. Budu patřiti na Boha, to je pravda. Pokud však jde o sjednocení s Ním, v tom žiji již zde na zemi.

I kdyby Pán Bůh mých skutků neviděl — což jest nemožno — nebolelo by mne to. Miluji Jej tak velice, že bych Jej chtěla potěšovati svou láskou a svými malými oběťmi, i kdyby nevěděl, že pocházejí ode mne. Když to ví a vidí, jest jaksí povinen mi odplatiti... Raději bych mu nepůsobila této námahy.

Ráda bych byla poslána na Karmel do Hanoie, abych mohla mnoho trpěti pro Boha. Kdybych byla zdravá, chtěla bych tam jíti, abych byla úplně sama a neměla útěchy, ani

žádné pozemské radosti . . . Vím velmi dobře, že Pán Bůh nepotřebuje našich činů. Jsem jista, že bych tam nemohla nijak pracovati. Milovala bych však a trpěla. To jest jediné, co má u Něho cenu.

Bylo mi řečeno, že budu míti ještě strach před smrtí. Možná. Kdyby věděli, jak málo na sebe spoléhám! Vím příliš dobře, jak jsem slabá. Prozatím se budu těšiti z pocitu, jež mi Pán Bůh právě dává. Je dosti času snášeti opak.

Ó, jak vroucně jsem prosila Pána, abych směla až do smrti konat všechna společná cvičení řeholní! Nevyslyšel mě! A přece se mi zdá, že bych mohla choditi ke všem a nezemřela bych ani o minutu dříve. Ba, někdy si myslívám, že by nikdo ani nebyl zpozoroval, že jsem nemocná, kdybych to nebyla řekla.

Nenalézám již nic v knihách — kromě v evangeliu. To mi postačí. Poslouchám s rozkoší slova Ježíšova, jež mi říkají, co mám činiti: „Učte se ode mne, že jsem tichý a pokorný srdcem.“ To mi podle jeho ujištění přinese mír. „A naleznete odpočinutí duším svým.“

Někdy se zdá, jako bych nebyla nic rozsela, jindy zase to působí dobro. Ale Pán mi říká: „Dávej jen stále a nestarej se o výsledek!“

Často jsem slýchala, že jsem statečná, a to je tak málo pravda, že jsem si řekla: „Nemohu dopustiti, aby lidé tak lhali!“ A s pomocí Boží jsem začala pracovat, abych se stala statečnou. Jednala jsem jako voják, který, znaje svou zbabělost, slyší, jak chválí jeho udatnost. Konečně se za ty nezasloužené chvály stydí a chce jich býti hoden.

Vím, že již brzy zemru. Ale kdy? . . .
Ach, pořád to nepřichází. Podobám
se dítěti, kterému stále slibují koláč.
Ukazují mu jej zdaleka . . . Když se
však přiblíží, aby si jej vzalo, ruka
se odtáhne. Přenechávám se však
úplně Pánu v životě i ve smrti.

Svatá nevinátka nejsou v nebi dět-
kami. Mají jen nevýslovný půvab
dětství. Představujeme si je jako
dítky jen proto, že potřebujeme ob-
razů, abychom neviditelné věci po-
chopili . . . Ano, doufám, že se budu
moci brzy k nim přidružit!

Nebojím se posledního zápasu ani
bolesti v nemoci. Pán Bůh mi po-
máhal od nejútlejšího dětství a vedl
mě za ruku. Na Něho spoléhám!
Jsem jista, že bude u mně státi až
do konce. Možná, že budu trpěti do
krajnosti, ale nebude to pro mě
nikdy příliš mnoho.

Netoužím více po smrti než po životě. Nechám Božskému Spasiteli, nechť volí za mne. Ať učiní cokoliv, vše je mi milé.

Ať si nikdo nemyslí, že by mě zmátlo nebo pokazilo moje plány, kdybych se uzdravila. Věk jest v očích Božích ničím a já bych si již uměla vše zařídit, abych i při dlouhém žití zůstala malým dítětem.

Nevím, přijdu-li do očístce, a také se o to nestarám. Ale stane-li se to, nebudu litovati, že jsem nekonala nic, abych mu ušla. Nebude mi líto, že jsem pracovala jen a jen pro spásu duší. Jak jsem byla šťastna, když jsem se dověděla, že naše svatá Matka Terezie smýšlela také tak! Nermuťte se, že mnoho trpím, a také ne, jak jsem již řekla, když v hodinu smrti na mně neuvidíte nijakého znamení blaženosti . . . Božský Spasi-

tel zemřel jistě jako oběť lásky, a
hledte, jaká byla jeho agonie!

Nerozrušujte se, najdete-li mě jed-
nou ráno mrtvou. Sneseme mnoho,
trpíme-li okamžik za okamžikem.
Trpěti! To se mi právě líbí! Protože
se to líbí Pánu Bohu.

Jak dobře rozumím slovům Božské-
ho Spasitele k naší sv. Matce Te-
rezii: „Víš, dcero, kdo mě opravdu
miluje? Ten, kdo poznává, že všech-
no, co se nevztahuje ke mně, je
klam.“ Jak je to pravdivé! Ano, vše,
kromě Boha, jest marnost.

Kdybych byla vykonala všechno, co
sv. Pavel, pokládala bych se za slu-
žebnici neužitečnou a shledala bych,
že tu stojím s prázdnýma rukama.
Ale to mi právě působí radost. Vždyť
proto, že nic nemám, obdržím
všechno od Pána Boha.

Jak bych byla v nebi nešťastná, kdybych nemohla těm, které miluji, působiti na tomto světě různé malé radosti!

Moje duše cítí hluboce své vyhnanství. Nebe jest mi zavřeno a na světě jsou jen zkoušky mým údělem... Vidím dobře, že mě nepovažují za příliš nemocnou. Pán Bůh to dopouští...

Myslím, že svaté těší, když je chválíme, protože, ctíce je, oslavujeme Pána Boha.

Mám raději svaté, kteří nade všemi svými nepokoji zvítězili oddaností k Bohu, na př. sv. Cecilie, jež svolila, aby ji provdali, a nebála se ničeho...

Snažím se, abych nikdy nebyla malomyslná. Když se dopustím chyby,

která mě činí smutnou, vím dobře, že je to následek mé nevěrnosti. Ale myslíte, že při tom zůstanu? Nikoliv. Raději si pospíším, abych Božskému Spasiteli řekla: „Bože můj, ty víš, že si tento zármutek zasloužím. Dovol však, abych ti jej obětovala jako zkoušku, kterou mi posíláš z lásky. Lituji svého pochybení, ale jsem ráda, že ti smím obětovati toto utrpení.“

Potřebuji potravu pro svou duši. Prosím vás, čtěte mi něco ze života svatých... abych viděla příklad pokory.

Božský Spasitel umíral na kříži v úzkostech, a přece to byla nejkrásnější smrt z lásky, kterou kdo viděl. Zemřít z lásky neznamená umírat ve vytržení... Přiznám se vám upřímně! Zdá se mi, že to je to, co cítím. Zpovědník mi pravil: „Čeká na vás

veliká oběť, rozloučení s vlastními sestrami.“ Odpověděla jsem: „Ale, otče, myslím, že jich neopustím. Naopak, po smrti jim budu ještě blíže.“

Myslím, že musím na smrt ještě čekat, právě tak jako na ostatní velké události svého života. Jen se podívejte: Mladá jsem vstupovala na Karmel, a když už bylo vše ujednáno, musela jsem ještě tři měsíce čekat. Totéž se mi stalo při oblačce i při profesi. I při mé smrti tomu tak bude. Přijde brzy, ale musím ještě počkat.

A kdybych Ho i neviděla, miluji Její přece tolik, že jsem vždy spokojena s tím, co činí. Nemilovala bych Ho méně, i kdyby nepřišel mě odnésti. I když se zdá, že mě klame, zahrnuji Její všemi možnými projevy lásky, takže již neví, co si má se mnou počít.

Četla jsem krásné místo v Následování Krista: „Na hoře Olivové požíval Pán všech rozkoší nejsvětější Trojice, a přece nebyla jeho smrtelná úzkost méně hrozná.“ Jest to tajemství. Ujišťuji vás však, že něco z toho chápu, protože to sama zakouším.

Často jsem pozorovala, že zármutek nás činí dobrotivějšími a trpělivějšími, neboť utrpení přivádí blíže k Bohu.

Kdypak již bude poslední soud. Ach, jak bych byla ráda, kdyby už nastal... A potom, co bude potom... Slova „Byť i mě Bůh zabil, přece v Něho budu doufat“ mne uchvačovala již jako dítě. Trvalo však dlouho, než jsem na tomto stupni dokonalosti byla upevněna. Nyní se tak stalo. Pán mě vzal do náručí a postavil mě tam.

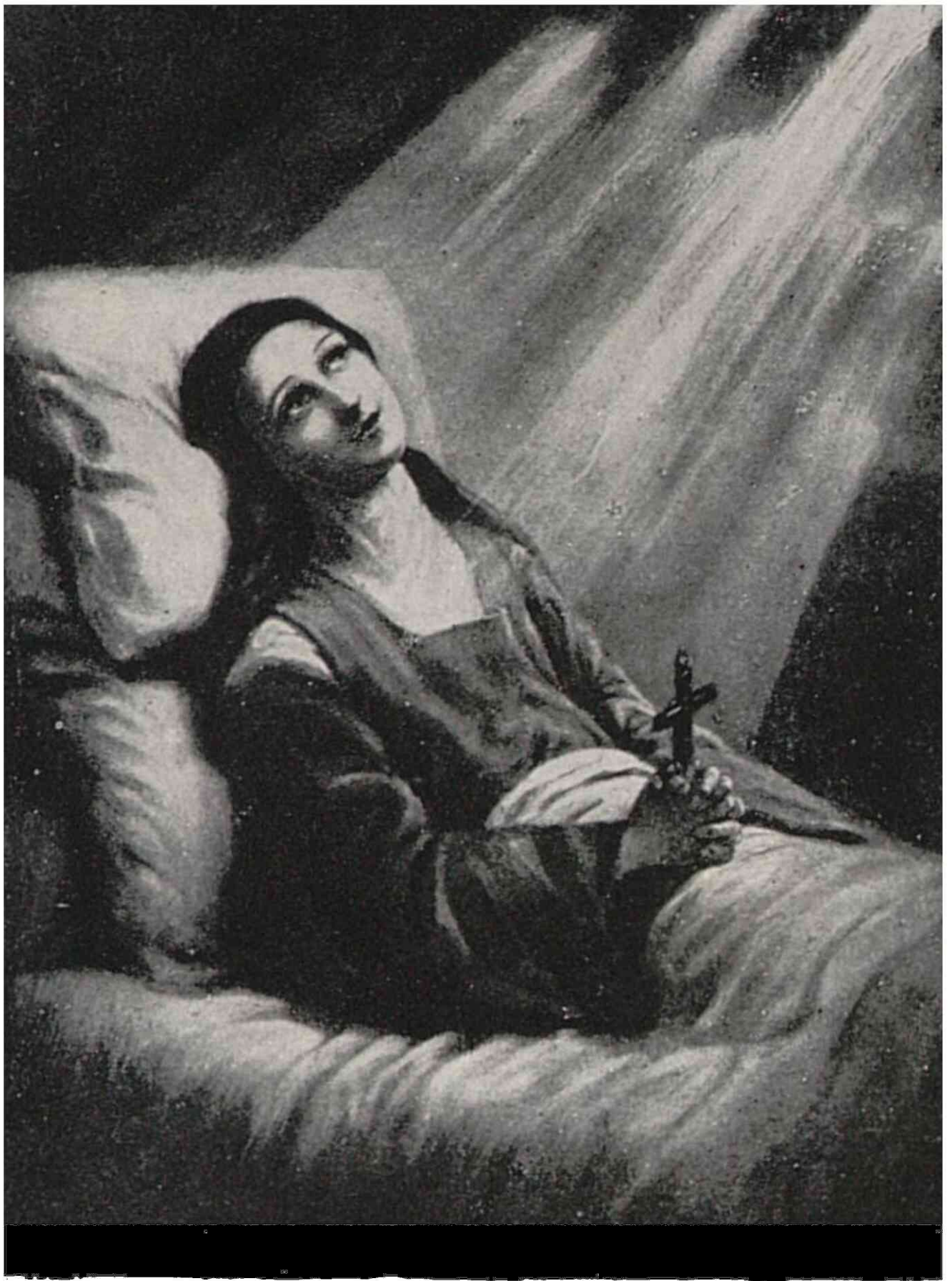
Jsem již jako kostra. To se mi líbí. Bojím se jen jedné věci, aby se to nezměnilo. Ó, jistě budu plakati radostí a láskou, až uzřím Pána Boha! Ale ne, v nebi se nemá plakati... A přece se tam pláče, neboť Pán praví: „Setru všechny slzy s očí jejich.“

Kdybyste věděly, jak mírný bude můj soud! Kdyby mě Pán Bůh jen trošičku káral, i to by mi bylo sladké. Přijdu-li do očistce, budu velice spokojena. Udělám to tak, jako oni tři mládenci a budu se procházeti v ohnivé peci, zpívajíc píseň lásky. Jak bych byla šťastna, kdybych tůn mohla pomáhat jiným duším a trpěti místo nich! Tak bych konala dobro, vysvobozovala bych vězně.

Každé sestře, která by psala to, co já, dostávalo by se rovněž projevů úcty a důvěry... Církvi svaté mů-

žeme však býti užitečny jen modlitbou a obětmi. Dopisování má býti jen vzácnou výjimkou. Některým sestrám se nesmí vůbec dovoliti. Těm totiž, které by tím byly příliš zaujaty a myslily by, že konají divy. Vpravdě však by jen zraňovaly svou duši a snad by se zapletly do jemných osidel ďábelských. Na Karmelu se nesmějí raziti falešné peníze, kterými by se vykupovaly duše. A krásná slova, která se v dopisech vespolek píší, bývají často jen takovou výměnou falešných peněz

Kdybych byla bohatá, nemohla bych viděti hladového ubožáka, abych mu neudělila ze svého jmění. Právě tak činím, když získám nějaký poklad duchovní. Víím, že v té chvíli jsou některé duše v nebezpečí pekla, i dávám jim vše, co mám. Tak jsem neměla ještě chvíle, abych mohla říci: „Nyní chci pracovati jen pro sebe.“

Sv. Terezie umírající

Vždy se mi líbilo, co mi Bůh posílal, třeba to byly věci, které mi připadaly méně dobré a méně krásné než ty, kterých se dostávalo jiným.

Kdyby moje duše nebyla zcela oddána do vůle Boží a dávala se překonávati pocity radosti a smutku, jež se zde na světě tak rychle střídají, jistě by to bylo hořké zmítání. Ale tyto protivy zasahují jenom povrch mé duše. Jsou to však přece jen těžké zkoušky.

Neříkám: „Ačkoliv život na Karmelu je tvrdý, umírání je tam lehké,“
nýbrž: „Je-li sladko na Karmelu žíti, ještě sladší je tam umírati.“

Srdce mé je plné vůle Boží. Vleje-li se tam ještě něco, nevnikne to dovnitř. Steče to jako olej, který se nemůže smísiti s vodou. Těším se

ustavičně z hlubokého pokoje, jejíž nic nemůže zkaliti.

Netoužím po pozemském víně....
Chci píti z nového vína v království
Otce svého.

Pán mi vždy dával toužiti po tom,
co mi chtěl dáti.

Četla jsem kdysi, že Israelité, stavějíce znova hradby jerusalemské, pracovali jen jednou rukou. Ve druhé drželi meč. Tak musíme i my jednati: neoddávati se práci docela.

Sestra Marie od Nejsvětější Svátosti chtěla při průvodu rozsvítiti svíčky. Neměla zápalek. Všimla si však lampičky, hořící před relikviářem. Ale na zuhelnatělém knotu byl už jen nepatrný plamének. Přece se jí však podařilo rozsvítit svoji svíčku a tou pak svíce ostatních řeholnic. Tu jsem

si řekla: „Kdo se smí honositi svými skutky? . . .“ Taková malá, polozhaslá lampička byla tedy příčinou, že povstalo tolik zářících plamenů, jež opět mohou zapáliti nesčetné množství jiných, ano, mohly zažehnouti celý svět. První příčinou tohoto ohně by však zůstala nepatrná lampička. Právě tak je tomu v obcování svatých. Ano, nepatrná jiskérka postačí, aby zanítla veliká světla v církvi svaté, jako jsou církevní učitelé nebo mučedníci. Ani o tom nevědouce, dostáváme často milosti a osvětlení prostřednictvím některé neznámé dušičky, neboť Bůh si přeje, aby si duše sdílely milosti modlitbou a obětmi, aby se pak v nebi milovaly mnohem větší láskou, nežli je zde na světě v nejideálnější rodině. Jak často si myslívám, že snad všechny milosti, jež jsem dostala, mi zprostředkovaly prosby nějaké dušičky, kterou poznám teprve v nebi.

Cítím, že moje misie brzy začne, ta totiž, že budu působit, aby Bůh byl tak milován, jak já Její miluji a že budu duším ukazovat svoji malou cestu. Vyslyší-li Bůh má přání, budu až do konce světa trávit své nebe na zemi. Ano, chci své nebe prožívat v prokazování dobra. Není to nemožné. Vždyť i svatí andělé, ač jsou stále v lůně oblažujícího patření na Boha, přece nad námi bdí. Ne, nebudu míti pokoje do konce světa, pokud bude možno duše zachraňovat. Ale až anděl řekne: „Již není času“, pak si odpočinu a budu se radovati, neboť počet spravedlivých bude úplný. Všichni vešli do radosti a pokoje. Srdce se mi chvěje, když na to pomyslím...

Bůh by mi nebyl vnukl touhu, činiti po smrti dobře, kdyby ji nechtěl naplniti. Byl by mi dal přáteli si, abych v něm mohla odpočívati.

Láska! Milovat, milována být a vracet se na zem pracovat, aby Láska byla milována . . .

Nedávala jsem Bohu nikdy nic než lásku. On mi také odplatí láskou. Myslím, že my, kteří spěcháme po cestě lásky, nemáme mysliti na to, co bolestného nás v budoucnosti potká. To by byl nedostatek důvěry. Je to tak, jako bychom se mísili do díla stvoření.

S jakou touhou a s jakou útěchou jsem si od počátku řeholního života opakovala slova sv. Jana z Křížce: „Jest nejvýš důležité, aby se duše hodně cvičila v lásce. Tak se rychle stravuje, nezdrží se dlouho zde na světě, ale brzy dospěje k patření na Boha tváří v tvář.“ Přes lidskou závist vyplní se i při mém poslání jako u Jany z Arku vůle Boží

Těším se jen proto na smrt, že jest vyjádřením Boží vůle o mně. Nikdy jsem se nemodlila, abych umřela mladá. Jsem tudíž jista, že se v tom okamžiku splní jen jeho vůle.

Ach, nečiňte si starostí! Kdybych se i měla zadusiti, Božský Spasitel mě posílí. Miluji Jež. On mě nikdy neopustí!

Jak jsem šťastna, když vidím, že jsem tak nedokonalá a že i při smrti potřebuji tolik Božího milosrdenství.

Nalézala jsem zde na světě radost, ale jen v utrpení, neboť jsem zde mnoho trpěla. Necht' se o tom duše dozvědí!... Od mého prvního svatého přijímání, kdy jsem Ježíše prosila, aby každou pozemskou útěchu proměnil v hořkost, toužila jsem stále po utrpení. Nenapadlo mě však, abych se z něho radovala. Tu

milost jsem obdržela až mnohem později. Do té doby se moje láska k utrpení podobala jiskře, skryté v popelu, nebo květům, z nichž bude později ovoce. Poněvadž jsem však viděla, jak květy stále opadávají, to jest poddávala jsem se pláči, když jsem trpěla, řekla jsem si užaslá a smutná: „Asi to zůstane jen při touhách!“

Konečně snad již zemru. Již tři dny velice trpím. Dnes jsem jako v očistci. Tělo mi bylo vždy břemenem. Již jako malé dítě jsem se za ně styděla. Ani stébla bych nebyla chtěla sebrati, abych ušla očistci. Vše, co jsem konala, mělo Božskému Spasiteli působiti radost a zachraňovati duše.

Zapomínala jsem na sebe a snažila jsem se, abych v ničem nehledala sebe.

Nedopustím, aby předrahá krev tekla nadarmo. Chci po celý život pracovat, abych ji zachycovala pro hříšníky.

Vše pomine na tomto světě, i malá Terezie... ale ona se opět vrátí... Mám velikou radost nejen proto, že jiní vidí, jak jsem nedokonalá, ale zvláště proto, že to poznávám sama. Je mi to sladší než všechno lichocení. To mě nudí.

Co se týče tělesných umrtvování, působilo na mě hlubokým dojmem místo ze života blahoslaveného Jindřicha Susa. Konal tak přísné kající skutky, že si uškodil na zdraví. Tu se mu zjevil anděl a přikázal mu, aby se přestal tak umrtvovati, a dodal: „Dosud jsi bojoval jako prostý voják. Nyní tě však budu pasovati na rytíře.“ A světci se dostalo milosti, že porozuměl, oč umrtvování

ducha vyniká nad tělesné. Hle, Božský Spasitel, nechtěl, abych zůstala obyčejným vojínem. Byla jsem hned pasována na rytíře a vytáhla jsem do duchovního boje proti sobě samé sebezapíráním a malými, skrytými oběťmi. V tomto skrytém boji, při němž nic přirozenosti nelahodí, našla jsem pokoj a mír.

Když se modlím za své bratry misi-onáře, neobětuji za ně svá utrpení. Říkám prostě: „Bože můj, dej jim vše, co bych sama měla ráda...“

Můj duchovní život v nemoci záleží v tom, že trpím. To je všechno. Nedovedu říkat: „Tohle je za církev svatou, to za vlast“, a tak podobně. Pán Bůh dobře ví, co činiti s mými zásluhami. Darovala jsem Mu všechno, abych Mu působila radost. A potom, unavovalo by příliš mého ducha, kdybych měla stále říkat: „To

dej Petrovi a to Pavlovi!“ Činím to jen tehdy, když mě o to některá sestra prosí, a pak již na to nemyslím.

Říkám si s Jobem: „Ráno doufám, že se nedožiji večera, a večer čekám, že jitra nespatřím.“

Nemohu na nic spoléhat, na žádný ze svých skutků, abych si dodala důvěry. Nemohu si říci: „Nezůstala jsem dlužna ani jediné oficium za mrtvé.“ Ale uvědomění si, že jsem tak ubohá, mi bylo pravým osvícením. Uvažovala jsem, že bych za celý svůj život nemohla odčinit ani jediného svého provinění proti Bohu, že se mi však, budu-li chtít, promění v opravdové bohatství a zdroj síly. I modlila jsem se: „Prosím Tě, můj Bože, nahraď sám duším v očistci, co jsem jim dlužna. Učiň to však jako Bůh, aby to mělo ncko-

nečně větší cenu, než kdybych já byla vyplnila svou povinnost.“ A s radostí jsem si připomněla slova z písně sv. Jana z Kříže: „Shlad všechny viny!“ Vztahovala jsem je vždy jen na lásku. Cítím, že tuto milost nelze vyjádřit slovy... Duše okouší při své chudobě hlubokého pokoje, neboť jedinou její nadějí jest Pán Bůh.

Kdybych byla nevěrná a dopustila se třeba jen nejmenší nevěrnosti, musila bych to odpykati strašným nepokojem. Nemohla bych již smrt tak přijímat. Proto bez ustání říkám Božskému Spasiteli: „Bože můj, chraň mě neštěstí býti Tobě nevěrnou!“

Dobře chápu, proč sv. Petr klesl. Spoléhal chudáček na sebe, místo aby se opřel o sílu Boží. Jsem jista, že kdyby byl Ježíše pokorně pro-

sil: „Uděl mi, prosím Tě, statečnosti, abych Tě následoval až na smrt“, byl by ji hned obdržel. Právě tak jistě poznávám, že Pán svými řečmi a svou viditelnou přítomností nepoučoval apoštoly více, nežli učí nás vnitřním vnukáním. Vždyť mohl tak snadno sv. Petrovi říci: „Pros mě o sílu, abys mohl vykonati, co si přeješ.“ Ale neučinil to, neboť chtěl, aby Petr, maje jednou řídit celou církev, v níž je tolik hříšníků, sám na sobě zkusil, co zmůže člověk bez milosti Boží. Proto mu řekl Ježíš před pádem: „A ty jednou obrátě se, posiluj své bratry, to jest, vypravuj jim, kterak se stalo, žes hřešil, a ukazuj jim z vlastní zkušenosti na slabost lidských sil.“

Myslím na slova sv. Ignáce Antiošského. Také mě musí utrpení rozdrtiti, abych se stala chlebem Kristovým.

Jediný Bůh nechť je oceněn, neboť na mé ubohé bytosti není, co by se mělo oceňovati.

Nikoliv, nejsem světice. Nikdy jsem nekonala velkých skutků jako světci. Jsem docela malá duše, kterou Bůh zahrnul milostmi. V nebi uvidíte, že to je pravda.

Často prosím svaté a nejsem vyslyšena. Čím se však zdají k mým prosbám hluššími, tím víc je miluji.

Dobře cítím, že Pán Bůh chce, abych trpěla. Léky, které mi mají pomoci a které jiným nemocným ulevují, mně škodí.

Trpím mnoho, ale trpím také dobře? To je nejdůležitější.

Pán Bůh mi uděluje statečnost podle toho, jak trpím. Cítím, že bych

v určité chvíli mohla snést ještě více. Proto se však přece nebojím. Neboť rozmnoží-li Pán Bůh mé bolesti, dá mi též větší statečnost.

Jak nás bude v nebi blažit, až se dozvíme vše, co se svaté Rodině kdy přihodilo. Snad Ježíšek, když povyrostl a viděl svou matku se postit, řekl: „Já bych se také rád postil!“ A nejsvětější Panna odpověděla: „Ne, můj Ježíšku, jsi ještě příliš malý, nemáš k tomu ještě síly!“ Nebo snad se neodvážila mu bránit? A dobrý svatý Josef! Jak ho mám ráda! Ten se nemohl postit pro svoji práci... Vidím jej hoblovati... Chvillemi si stírá pot s čela... Jak je mi ho líto... Jak mi jejich život připadá prostý! Ženy ze sousedství přicházely a rozmlouvaly důvěrně s Marií. Někdy prosily, aby jim svěříla Ježíška, aby si hrál s jejich dět-

mi. A Ježíšek se podíval na matičku, aby poznal, smí-li jít.. Když tak myslím na svatou Rodinu, ráda si ji představuji, jak žije životem docela obyčejným, nikdy ne tak, jak se nám vypravuje, co se kdo domýšlí. Na příklad Ježíšek dělal z hlíny ptáčky, dechl na ně a oni obživli. Ne, Ježíšek asi nekonal takových zbytečných zázraků. Proč pak nebyli v okamžení přeneseni do Egypta? To by byl býval přece mnohem vhodnější zázrak a Bohu stejně možný. V jediném okamžiku by se tam byli ocitli. Ale ne, v jejich životě se dalo všechno jako v životě našem. A jakých jim bylo nutno zažítí starostí a zklamání! Jak často sv. Josef asi slýchal výtky, jak často se asi lidé zdráhali zaplatiti mu za vykonanou práci. Ó, jak bychom asi užasli, kdybychom věděli, co všechno museli vytrpěti!

Je podivuhodné, jak se všechny mé tužby vyplnily! Když jsem dříve čítávala sv. Jana z Kříže, prosila jsem Boha, aby na mně vykonal, o čem tento světec mluví, totiž abych se v málo letech posvětila tak, jako kdybych dosáhla vysokého věku, zkrátka, abych se strávila láskou... a já jsem vyslyšena!

Jak potřebuji už spatřit divy nebeské! Nic pozemského mě již nedojímá...

Jaké statečnosti potřebuji, abych mohla udělati kříž.

Neumírám, nýbrž vcházím do života... a vše, co vám nemohu říci zde, dám vám pochopiti s výšin nebeských...

Spatřila jsem oknem slunce, jak posledními paprsky ozařuje přírodu.

Nebešťanka

Vrcholky stromů byly jako zlaté. Tu jsem si řekla: „I moje duše je jako zlatá, protože na ni dopadají paprsky Boží lásky. Kdyby na mě božské slunce přestalo svítit, byla bych brzy temná.“

Milý Pán Bůh si prostě pro mě přišel. Jistě jest velikou milostí přijmout svaté svátosti. Když to však Bůh nepovolí, je také dobře. Všechno je milost.

Bože můj... Bože můj, smiluj se nade mnou!... Mohu již jen to říkat.

Toužím po nebi! Roztrhni, ó Bože, jemná vlákna tohoto spojení!

Ano, když mohu, snažím se, abych byla, pokud možno, veselá a potěšovala jiné.

Bojím se, že jsem se bála smrti! Ale nebojím se toho, co přijde po ní a nelituji života... Řekla jsem si jen: „Co vlastně je toto tajemné odloučení duše od těla?“... Bylo to po prvé, co mě to napadlo, ale hned jsem se odevzdala Pánu Bohu.

Podobám se unavenému, uřícenému poutníkovi, který klesá vyčerpán na konci své cesty!... Ano, já však klesnu do náručí Božího!

Když chceme od Boha nabýti světla a pomoci při vedení duší, nesdělujeme lidem svých utrpení, abychom si tím zjednali útěchu. Ostatně, tak si stejně opravdu neulevíme. Spíše se rozrušíme, místo abychom se uklidnili.

Ne, není to strašné. Malé zápalné oběti lásky nesmí se zdát strašným, co jí posílá její Snoubenec...

Moje blaho je nepochybně v utrpení...

Už brzy budu mluvit jen řečí andělů. Nyní cítím, že všechno, co jsem psala a mluvila, je po všech stránkách pravdivé... Jest pravda, že jsem toužila, abych mohla pro Pána Boha trpěti, a jest pravda, že i nyní po tom ještě toužím.

Ó ne, nejsem anděl... Andělé nemohou trpěti. Nejsou tak šťastni jako já.

Máti moje, jest to již smrtelný zápas? Jak to jen udělám, abych zemřela? Nikdy nebudu umět umřít... Již jsem řekla vše... vše jest dokonáno!... Jen láska má cenu!

Co znamená psát krásné věci o utrpení? Nic! Nic! Musíme to prožít, abychom poznali cenu těchto slov.

Ujišťuji vás, že kalich jest naplněn až po okraj! Ale Pán Bůh mě neopustí... On mě nikdy neopustil!

Ano, Bože můj, všechno, co Ty chceš, ale smiluj se nade mnou!

Je-li toto umírání, co jest pak smrt sama?

Nelituji, že jsem se obětovala Lásce. Ne, nelituji, že jsem se odevzdala Lásce. Naopak!

Nemohu dýchat, nemohu zemřít.

Moje malá přání se splnila. Největší mé přání, umřít láskou, se splní též...

Není to ještě smrtelný zápas? Nezemru ještě?

Budiž... Budiž... Budiž...

Ó . . . miluji Její! . . . Můj Bože . . .
já . . . Tě . . . miluji . . .

D O S L O V

Obrovité duchovní dílo, které v duších křesťanů již po padesát let koná sv. Terezie Lisieuxská, má svůj nádherný výraz i v náboženském životě českého lidu, jehož nábožnost je, zajisté ne náhodně, tak významně zvýrazňována kultem mariánským a vroucí úctou k božskému Dítěti — Pražskému Jezulátku. Neboť jak je patrné, je přímá spojitost mezi českým kultem Dítěte od karmelitánské Panny Marie Vítězné a karmelitkou sv. Terezií od Dítěte Ježíše, která se právě stala zjevitelkou a hlasatelkou tajemství dětství v řádě spasitelského díla Ježíšova. A tato zbožnost velmi záhy postavila na oltáře našich chrámů vedle něžného Pražského Jezulátka i půvabné sochy Lisieuxské světice a zařadila tuto svatou Francouzku v galerii našich národních patronů, věnčíc ji projevy hluboké zbožnosti a náboženské víry v zázračné pomocnictví a utěšitelství.

K rozvinutí kultu sv. Terezičky vedle nadpřirozeného světla, jež se line na svět ze světice, velmi u nás působilo časně studium jejího literárního odkazu, jenž nejlépe zobrazoval úžasné hlubiny její krásné duše, i literární práce, které nadšeně seznamovaly nejširší vrstvy věřících se zázračnou misí sv. karmelitky. V tomto

směru je nezapomenutelnou důvěrná úcta, kterou k sv. Terezičce choval budovatel prvního chrámu sv. Terezičce v naší vlasti zasvěceného, pražský arcibiskup, kardinál Dr. Karel Kašpar, jenž své nadšení k Lisieux vyjádřil nejen několikerou poutí za sv. Terezičkou, nýbrž i řadou projevů literárních. Dále horoucí úcta pražských Školských sester OSF, které s kultem sv. Terezičky spojily dalekosáhlé cíle pedagogické, sester Neposkvrněného Početí Panny Marie z Přerova, pražských karmelitek a sester dominikánek, které všechny náboženskou úctou k sv. Terezičce šířily a podepřely rovněž četnými edicemi jak literárních prací přímo sv. Terezie, tak prací, jež tuto nebešťanku nadšeně oslavovaly. Bylo to především záslužné vydání hlavního literárního díla sv. Terezičky, jejího podmanivého svěživotopisu „Dějiny duše“, jež se staly základním stupněm k poznávání sv. Lisieuxské karmelitky. Péčí Školských sester OSF vedle „Dějin duše“, které nejnověji znovu a pietně vydalo nakladatelství B. Rupp v Praze, byla pořízena také edice dokumentárních „Posledních slov sv. Terezičky Ježíškovy“, jejích modliteb i duchovních básní. Pečlivé vydání různých listů sv. Terezičky, psaných jejím rodným a řeholním sestrám, misionářům a podobně, pořídil olomoucký P. Dr. Silvestr M. Brailo O. P. Z francouzského originálu díla „Duch sv. Tere-

zle Ježíškovy“ český převod provedly sestry Neposkvrněného Početí P. Marie, osobnost Tereziinu, její život a dílo velmi výstižně zjevil Běly Dlouhý překlad knížky francouzského Gaetana Bernoville „Svatá Terezie Ježíšková“ a j. K šíření úcty k sv. Terezii byl obětavými Školskými sestrami vydáván po řadu let také časopis „Děšf růží“.

Tato přítomná knížka byla sestavena k 50. výročí smrti sv. Terezičky. Vedle životopisu Tereziina uvádí tento výbor ve čtyřech oddílech nejkrásnější myšlenky sv. Terezie z jejich Dějin duše, listů, z Posledních slov, modliteb, meditací a pod. Jednotlivé výroky byly sestaveny tak, aby jednak osvětlovaly úžasný duchovní život sv. Terezie, jednak, aby psychologicky, jakoby graficky znázornily stoupání její „malé cesty“, vrcholící v úžasném duchovním finale posledních dnů jejího života. Do jisté míry se touto knížkou podařilo podat malý obraz karmelitské zbožnosti, jak ji po příkladu velké sv. Terezie Avílské vyjádřila a s prvky mystického rozjímání zbásnila právě sv. Terezie Ježíšková.

Rozjímání Tereziiných myšlenek může přinést hojnost duchovního užitku, a bude-li touto knížkou úcta k sv. Terezii Ježíškově jen o trochu posílena, pak nebyla napsána nadarmo, chtějíc náš národní náboženský život ještě úžeji při-

mknout k sladkému srdci té, v níž se Ježíši
tolik zalíbilo. Sám jsem tuto knížku sestavoval
z vroucí vděčnosti sv. Terezičky, která se mi
stala útěchou a nadějí v době velkého proti-
venství.

V Praze, o vánocích l. P. 1946.

OBSAH

ŽIVOT SV. TEREZIE . . .	7
VÝSTUP NA HORU LÁSKY	45
DÉŠŤ RŮŽÍ	65
ZLODĚJ PŘICHAZÍ	111
POSLEDNÍ SLOVA	129
DOSLOV	166

Setba Boží

Svazek 2.

Miloš Krejza

Svatá Terezie z Lisieux

Život, myšlenky, meditace

Obálku a grafickou úpravu navrhl
Ladislav Kašpar. Pro nakladatele
Bohuslava Ruppá v Praze II, Jin-
dřišská 23 v nákladu 5.000 výtisků
vytiskla knihtiskárna „Vlast“ v Praze
L. P. 1947

KNIHY NÁBOŽENSKÉHO ŽIVOTA

Z knihovny „Světla“:

Sv. Terezie z Lisieux:

DEJINY DUŠE.

Brož. 96.-, váz. 121.- Kčs.

Marian Schaller, OSB:

SVATÝ BENEDIKT.

Brož. 90.-, váz. 130.- Kčs.

Giovanni Papini:

SVATÝ AUGUSTIN.

Brož. 87.-, váz. 127.- Kčs.

Z knihovny „Logos“:

J. Miklík: SLOVO BOŽÍ.

Brož. 150.-, váz. 185.- Kčs.

Josef Hronek:

NA KLINĚ MATEŘSKÉM.

Brož. 45.-, váz. 70.- Kčs.

Bohuslav Jarolímek:

BLAHOSLAVENÍ.

Brož. 96.-, váz. 121.- Kčs.

J. Š. Baar: MARIA.

Brož. 81.-, váz. 116.- Kčs.

Silvestr M. Braitl OP:

PODSTATA

KŘESTANSTVÍ.

Brož. 52.-, váz. 77.- Kčs.

Z knihovny „Studium“:

J. E. Urban: UČENÍ VÍRY.

Brož. 90.-, váz. 115.- Kčs.

Jaroslav Beneš:

DUCH A HMOTA.

Brož. 50.-, váz. 70.- Kčs.

Reginald M. Dacík OP:

O PŘÁTELSTVÍ.

Brož. 28.-, váz. 53.- Kčs.

Josef Kubalík:

ČESKÉ KŘESTANSTVÍ.

Brož. 80.-, váz. 105 Kčs.

Z knihovny „Setba Boží“:

J. Reisenberg: SKAUT PŘE-

MÝSLÍ O KRISTU.

Brož. 18.-, váz. 30.- Kčs.

V. B. Třebízský:

POMNĚNKY.

Váz. 75.- Kčs.

NAKLADATEL BOHUSLAV RUPP

PRAHA II, JINDŘÍŠSKÁ UL. 23